

Број: 03-30-639/2022
Сарајево, 02.06.2022. године

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 30 -	1190	/22

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- Представнички дом -
госп Мирсад Заимовић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

На основу члана 5. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 41/01, 22/05 и 9/08), ради разматрања, достављам **ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ФЕДЕРАЛНОГ ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ЗА 2021. ГОДИНУ**, који је прихватила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 317. сједници, одржаној 02.06.2022. године.

Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину, број: 01/1-45-839-1/21 од 26.04.2022. године, који је усвојен на сједници Управног одбора Федералног завода за запошљавање одржаној 26.04.2022. године Одлуком број: 01/1-45-839/22 од 26.04.2022. године и Закључак Владе о прихватању истог, достављам на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине, у принтаној и електронској форми (ЦД).

С поштовањем,

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић

Прилог: као у тексту на српском језику

Цц: Федерално министарство рада и социјалне политике
госп Веско Дрљача, министар

На основу члана 8. Статута Федералног завода за запошљавање, а у складу са Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 55/00, 41/01, 22/05), Управни одбор Федералног завода за запошљавање на сједници одржаној 26.04.2022. године донио је

ОДЛУКУ

о усвајању Извјештаја о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину

I

Усваја се Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину.

II

Извјештај из тачке I ове одлуке, који је саставни дио ове одлуке, доставиће се Федералном министарству рада и социјалне политике на даљњу надлежност.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

Председник Управног одбора

Амир Шабачкић

Број: 01/1-45-839/22
Датум: 26.04.2022. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ФЕДЕРАЛНОГ ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Сарајево, априла 2022. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	4
2. СТАЊЕ И ТЕНДЕНЦИЈЕ НА ТРЖИШТУ РАДА	Error! Bookmark not defined.
2.1. Запошленост	Error! Bookmark not defined.
2.2. Плате	Error! Bookmark not defined.
2.3. Незапошленост	Error! Bookmark not defined.
2.4. Незапошленост по кантонима	Error! Bookmark not defined.
2.5. Полна структура евидентираних незапошлених лица	Error! Bookmark not defined.
2.6. Квалификациона структура евидентираних незапошлених лица	Error! Bookmark not defined.
2.7. Старосна структура евидентираних незапошлених лица	Error! Bookmark not defined.
2.8. Промјене у евиденцији незапошлених лица (пријаве и одјаве)	Error! Bookmark not defined.
2.9. Најбројнија занимања на евиденцијама служби за запошљавање	Error! Bookmark not defined.
2.10. Истраживање тржишта рада у Федерацији БиХ	Error! Bookmark not defined.
3. МАТЕРИЈАЛНА И СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ ЗА ВРИЈЕМЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ	Error! Bookmark not defined.
3.1. Новчана накнада	Error! Bookmark not defined.
3.2. Здравствено осигурање	Error! Bookmark not defined.
3.3. Пензијско и инвалидско осигурање	Error! Bookmark not defined.
3.4. Уплата недостајућих средстава кантоналним службама за запошљавање	Error! Bookmark not defined.
3.5. Рјешавање у другостепеном поступку	Error! Bookmark not defined.
3.6. Примјена међународних споразума/уговора о социјалном осигурању	Error! Bookmark not defined.
3.7. Обавеза према Фонду за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом	Error! Bookmark not defined.
4. АКТИВНА ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА	Error! Bookmark not defined.
4.1. Реализација програма и мјера из претходних година	Error! Bookmark not defined.
4.2. Програм суфинансирања запошљавања 2021	Error! Bookmark not defined.
4.2.1 „Твоја прилика 2021 – Прво радно искуство за млада незапошлена лица доби до 30 година“	Error! Bookmark not defined.
4.2.2 „Твоја прилика 2021 – Суфинансирање запошљавања лица са радним искуством/стажом, доби до 35 година“	Error! Bookmark not defined.
4.2.3 „Запошљавање жена 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.4 „Прилика за све 2021 – могућност продуженог суфинансирања запошљавања“	Error! Bookmark not defined.
4.2.5 „Допринос 500 – 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.6 „Запошљавање демобилисаних бранилаца 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.7 „Периодично/сезонско запошљавање 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.8 „Нова прилика 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.9 „Јавни радови 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.10 „Помоћ потребним 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.11 „Тражим послодавца 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.2.12 „Служба у сарадњи с послодавцима 2021“	Error! Bookmark not defined.
4.3. Програм суфинансирања samozapoшљавања Старт-ап 2021	Error! Bookmark not defined.

- 4.3.1 [„Предузетништво за младе 2021“](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.3.2 [„Предузетништво за жене 2021“](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.3.3 [„Предузетништво за све 2021“](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.3.4 [„Предузетништво за демобилисане браниоце 2021“](#) .. Error! Bookmark not defined.
- 4.3.5 [„Друга прилика 2021“](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.4. [Програм „Обука и рад 2021“](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.5. [Финансирање заједничких пројеката са другим организацијама и институцијама](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.6. [Програм кредитних пласмана за подршку запошљавању и одржавању запослености из средстава Федералног завода за запошљавање](#).... Error! Bookmark not defined.
- 4.7. [Програми и мјере кантоналних служби за запошљавање](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.8. [Савјетодавни рад и посредовање у службама за запошљавање](#) Error! Bookmark not defined.
- 4.9. [Сарадња са образовним системом](#) Error! Bookmark not defined.
5. [АКТИВНОСТИ КОЈЕ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У САРАДЊИ С АГЕНЦИЈОМ ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ БИХ](#) Error! Bookmark not defined.
- 5.1. [Запошљавање босанскохерцеговачких здравствених радника –његоватеља у Савезној Републици Њемачкој](#) Error! Bookmark not defined.
- 5.2. [Запошљавање држављана Босне и Херцеговине у Републици Словенији](#) Error! Bookmark not defined.
- 5.3. [Феријални рад студената у Савезној Републици Њемачкој](#) Error! Bookmark not defined.
6. [МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА](#) Error! Bookmark not defined.
7. [ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНАЦА](#) Error! Bookmark not defined.
8. [АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ РАДА ФЕДЕРАЛНОГ ЗАВОДА И КАНТОНАЛНИХ СЛУЖБИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ](#) Error! Bookmark not defined.
- 8.1. [Стручно оспособљавање запосленика](#) Error! Bookmark not defined.
- 8.2. [План интегритета Федералног завода](#) Error! Bookmark not defined.
- 8.3. [Примјена финансијског управљања и контроле](#) Error! Bookmark not defined.
9. [ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.1. [Апликација](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.1.1. [Експлоатација апликације](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.1.2. [Модул АПЗ – \(активне политике запошљавања\)](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.1.3. [Остале интервенције](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.2. [Мрежна опрема](#) Error! Bookmark not defined.
- 9.3. [Рачунарске јединице](#) Error! Bookmark not defined.
10. [УПРАВНИ ОДБОР](#) Error! Bookmark not defined.
11. [КООРДИНАЦИЈА РАДА КАНТОНАЛНИХ СЛУЖБИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ](#) Error! Bookmark not defined.
12. [ИНФОРМИСАЊЕ](#) Error! Bookmark not defined.
13. [САРАДЊА СА ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА](#) Error! Bookmark not defined.
14. [ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОДАТАКА И ЗАКЉУЧНА ЗАПАЖАЊА](#) Error! Bookmark not defined.

1. УВОД

У складу са законским надлежностима, стратешким и програмско-планским документима рада и финансијским планом, Федерални завод за запошљавање (Федерални завод) је у 2021. години, у условима узрокованим пандемијом Ковид-19, проводио активности на обезбјеђењу потребних средстава за материјалну и социјалну сигурност незапослених лица, припреми и реализацији програма и мјера активне политике запошљавања у Федерацији БиХ којима се поспјешују услови за запошљавање, с посебним нагласком на бржој интеграцији незапослених лица на тржиште рада, те извршавању осталих надлежности утврђених законом.

У извјештајном периоду усвојени су Извјештај о раду за 2020. годину, квартални финансијски извјештаји, полугодишњи и годишњи извјештај за 2020. годину о извршавању Финансијског плана, Годишњи извјештај о ФУК-у за 2020. годину и Извјештај о попису имовине и обавеза Федералног завода са стањем на дан 31.12.2020. године, те Финансијски план за 2022. са проценом за 2023. и 2024. годину, Трогодишни план рада за период 2022.-2024., Годишњи план рада и Програм рада за 2022. годину, те остали документи значајни за рад и функционисање Федералног завода.

Водећи рачуна о законом утврђеним приоритетима, након извршења обавеза које се односе на материјалну и социјалну сигурност незапослених лица, Федерални завод је расположива финансијска средства усмјеравао у програме активне политике запошљавања. На тај начин се утицало на прекид незапослености великог броја дуготрајно незапослених лица, омогућавање стицања првог радног искуства за младе, те запошљавање осталих теже запошљивих и специфичних категорија незапослених лица.

У 2021. години долази до стабилизације прилика на тржишту рада и заустављања смањења броја запослених и повећања броја незапослених лица. У 2021. години у односу на 2020. годину, број запослених је повећан за 5.235 или 1%, а број незапослених лица је смањен за 9.902 или 3%.

Приход Федералног завода по основу доприноса за осигурање у случају незапослености у 2021. години је износио 54.038.772 КМ, што је у односу на 2020. годину више за 6,7%. Према подацима Порезне управе Федерације БиХ, наплата доприноса за осигурање у случају незапослености у свим јавним службама за запошљавање у Федерацији БиХ у 2021. години износила је 178.503.311 КМ и већа је за 6,4% у односу на 2020. годину.¹

Забилежен је и раст просјечне нето-плате у 2021. години у Федерацији БиХ (996 КМ) у односу на 2020. годину за 4,2%.

Према објављеним прелиминарним подацима Централне банке БиХ, директна страна улагања за период јануар – септембар 2021. године износе 1.049.000.000 КМ, што је повећање од 65%, у односу на исти период 2020. године.² Прелиминарни подаци подложни су накнадним ревизијама те се очекује значајно повећање и на годишњем нивоу за 2021. То је значајан пораст с обзиром на отежане услове пословања, услијед пандемије вируса корона. Раст економских индикатора подразумијева и отварање нових радних мјеста.

¹<http://pufbih.ba/v1/public/upload/files/PRESS%20%20konferencija%202020%20%20prezentovano.pdf>

² <http://www.fipa.gov.ba/ufokusu/default.aspx?id=14955&langTag=bs-BA>

Босна и Херцеговина је, према подацима Спољнотрговинске коморе БиХ, у 2021. години достигла извоз у износу од 14,6 милијарди КМ, што је више за скоро 35% у односу на 2020. годину, те 21,9 милијарде КМ увоза што такође представља повећање од 27% у односу на 2020. годину.³

Млади, заједно са женама и лицима са нижим квалификацијама или без квалификација, као и дуготрајно незапослена лица су категорије незапослених лица којима је потребна стратешка или програмска интервенција подршке у процесу припреме за рад, запошљавања и samozapošljavanja, јер се још увијек суочавају са смањеним шансама за запослење, те повећаним ризиком дуготрајне незапослености.

Ипак, функционисање Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање се не може посматрати изоловано у односу на промјене у свијету. Шира економска и образовна политика, миграције, те укупни пословни амбијент значајно утичу на стабилност прилика на тржишту рада, као интегралног дијела друштвеног система. Такође, у циљу прилагођавања захтјевима ЕУ неминовно је хитно унапређење стратешког и законског оквира у области запошљавања.

Извјештај о раду Федералног завода за 2021. годину израђен је на начин да обухвата најважније податке о провођењу активности из основних функција и надлежности ове установе, као и друге податке о кључним аспектима тржишта рада у Федерацији БиХ.

Конкретно, у извјештају су презентовани:

- статистички подаци о стању на тржишту рада у Федерацији БиХ,
- реализоване активности из области материјалне и социјалне сигурности за вријеме незапослености,
- резултати мјера активне политике запошљавања и подаци о извршеном мониторингу,
- подаци о издавању одобрења за запошљавање странаца,
- примјена информационих технологија у обављању пословних процеса,
- улога координације рада кантоналних служби за запошљавање,
- облици сарадње са домаћим и међународним организацијама и институцијама,
- информисање јавности,
- дјеловање Управног одбора и бројне друге активности.

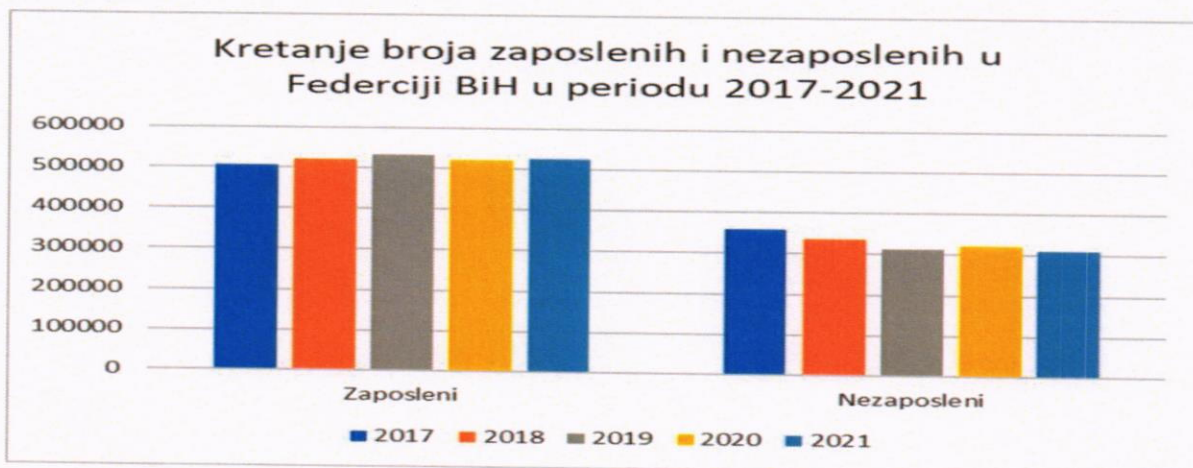
Изрази у овом документу који су написани у једном граматичком роду односе се подједнако на мушки и женски род.

³ <https://www.komorabih.ba/prezentacija-vanjskotrgovinske-razmjene-bih-sa-svijetom-u-2021-godini/>

2. СТАЊЕ И ТЕНДЕНЦИЈЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

У 2021. години Федерацији БиХ поново долази до позитивних трендова на тржишту рада тј. до повећања броја запослених и смањења броја незапослених.

Графикон 1: Кретање броја запослених и незапослених у Федерацији БиХ у периоду 2017-2021. година

2.1. Запошленост

Према подацима Федералног завода за статистику, у Федерацији Босне и Херцеговине у 2021. години просјечно је било запослено 525.397 радника, што је у односу на просјек 2020. године (520.162) више за 5.235 радника, односно 1%. Дјелатности с највећим индексом раста броја запослених у 2021. години у односу 2020. годину су: Информације и комуникације (9,4%), Административне и помоћне услужне дјелатности (5,9%) и Стручне, научне и техничке дјелатности (4%). Посматрано у апсолутним бројевима у дјелатности Прерађивачка индустрија број запослених у 2021. години у односу на 2020. годину је повећан за 1.812, што указује на опоравак ове дјелатности. Такође, примјетан је континуиран и знаковит раст броја запослених у дјелатности Информације и комуникације за 1.530.

Смањење индекса броја запослених у 2021. у односу на 2020. годину у највећем омјеру забиљежено је у сљедећим дјелатностима: Пословање некретнинама (-7,1%), Вађење руда и камена (-3,4%), те Производња и снабдијевање електричном енергијом (-1,1%). Посматрано у апсолутним бројевима у дјелатности Вађење руда и камена, број запослених у 2021. години у односу на 2020. годину је смањен за 427 и Пословање некретнинама за 219.

2.2. Плате

Према подацима Федералног завода за статистику, просјечна нето-плата у Федерацији БиХ у 2021. години износила је 996 КМ и порасла је за 4,2% у односу на 2020. годину, а просјечна бруто-плата је износила 1.543 КМ и већа је за 4,8%. У номиналним износима највећа просјечна нето-плата у 2021.

години је забиљежена у сљедећим дјелатностима: Производња и снабдијевање електричном енергијом (1.718 КМ), Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања (1.710 КМ) и дјелатности Информације и комуникације (1.479 КМ). Највеће процентуално повећање просјечне нето-плате је забиљежено у сљедећим дјелатностима: Административне и помоћне услужне дјелатности (8,5%), Прерађивачка индустрија (7,1%), и Стручне, научне и техничке дјелатности (6,7%). Смањење просјечне нето-плате је забиљежено једино у дјелатности Умјетност, забава и рекреација (-0,8%).

2.3. Незапосленост

Просјечан број незапослених у 2021. години био је 311.679 и у односу на просјек 2020. године (321.581) мањи је за 9.902, односно 3,1%. Податак о стопи незапослености према подацима из Анкете о радној снази за 2021. годину коју проводе статистичке институције у БиХ још увијек није доступан. Стопа регистроване незапослености у Федерацији БиХ у 2021. години износила је 37,2% и мања је за 1% у односу на претходну годину.

Табела 1: Преглед основних показатеља о незапослености у Федерацији БиХ у 2021. години

Показатељи	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
1. Број запослених	516.137	517.693	519.334	522.139	523.852	526.919	525.292	524.009	531.024	530.989	534.119	533.260
2. Број незапослених	324.862	321.668	318.648	315.019	311.752	311.389	313.574	312.018	305.395	304.592	301.513	299.717
2.1. Жене	188.862	187.059	185.868	184.434	182.789	182.070	183.753	183.130	178.699	178.383	176.884	175.866
3. Стручна лица	226.401	223.631	221.142	218.245	215.628	215.996	218.457	217.586	211.926	211.595	209.199	207.577
4. Нестручна лица	98.461	98.037	97.506	96.774	96.124	95.393	95.117	94.432	93.469	92.997	92.314	92.140
5. Лица која траже запослење први пут	103.252	101.815	100.326	98.664	97.231	99.050	100.087	99.332	97.993	77.666	96.323	94.655
6. Пријављени на евиденцију	9.898	7.630	9.379	8.023	7.019	11.201	11.996	14.239	13.912	14.130	12.964	12.983
6.1. Пријављени на евиденцију по престанка радног односа	7.285	5.431	6.649	6.170	5.305	5.643	7.744	6.894	6.386	6.323	5.642	6.461
7. Брисани са евиденције	8.280	10.824	12.399	11.652	10.286	11.564	9.811	15.795	20.535	14.933	16.043	14.779
7.1. Брисани са евиденције због запослења	5.075	6.859	8.320	8.024	7.246	8.985	7.419	7.593	10.315	6.455	7.068	5.756
8. Корисници новчане накнаде	14.741	13.437	13.289	12.568	12.144	11.518	11.213	11.731	12.103	10.696	10.248	9.911
9. Корисници здравственог осигурања	227.786	225.751	223.694	220.940	218.247	217.036	218.086	217.189	213.173	209.961	211.025	210.431
10. Демобилисани браниоци	40.779	40.581	40.246	39.845	39.627	39.460	39.368	39.118	38.702	31.393	38.302	38.233

2.4. Незапосленост по кантонима

У 2021. години је забиљежено смањење незапослености у Федерацији БиХ у односу на 2020. годину за 3,1%. По кантонима незапосленост је смањена у свим кантонима, осим у Западнохерцеговачком.

Табела 2: Преглед просјечног броја незапослених у 2021. години по кантонима

	УСК	ПК	ТК	ЗДК	БПК	СБК	ХНК	ЗХК	КС	К10	ФБИХ
2020	34.806	4.253	77.112	56.527	3.363	34.312	31.537	10.980	62.266	6.425	321.581

2021	34.194	4.171	73.295	54.543	3.297	33.961	30.639	11.035	60.287	6.258	311.679
Разлика	-612	-82	-3.817	-1.984	-66	-351	-898	55	-1.979	-167	-9.902
%	-1,8%	-1,9%	-4,9%	-3,5%	-2,0%	-1,0%	-2,8%	0,5%	-3,2%	-2,6%	-3,1%

2.5. Полна структура евидентираних незапослених лица

У Федерацији БиХ у 2021. години од укупног просјечног броја (311.679) незапослених лица 129.363 су мушкарци, што је мање за 5.145 или 4% у односу на претходну годину, а 182.316 су незапослене жене, што је мање за 4.576 или 2,6% у односу на претходну годину.

Од укупног броја незапослених лица у Федерацији БиХ у 2021. години мушкарци чине 41,5%, а жена је 58,5%.

2.6. Квалификациона структура евидентираних незапослених лица

У 2021. години просјечно је евидентирано 216.449 (69,5%) стручних лица која траже запослење у Федерацији БиХ (од чега је 125.122 жена), и у односу на 2020. годину овај број је мањи за 2,9%.

По степенима стручности број незапослених лица се кретао како слиједи: број незапослених високо квалификованих радника (ВКВ) смањен је за 12,7%, број квалификованих радника (КВ) је смањен за 3,1%, број лица са средњом стручном спремом (ССС) је смањен за 3,4%, број лица са високом стручном спремом (ВСС) смањен је за 0,8%, док је број лица са вишом стручном спремом (ВШС) повећан за 1,8%.

Такође, у истом периоду евидентирано је 95.230 (30,5%) нестручних лица која траже запослење (од чега је 57.195 жена) и у односу на 2020. годину мање их је за 3,5%. Смањен је број незапослених лица са нижом стручном спремом (НСС) за 10,4%, полуквалификованих (ПКВ) лица за 7,7% и неквалификованих лица (НКВ) за 3,3%.

Табела 3: Квалификациона структура евидентираних незапослених лица у 2020. и 2021. години

Стручна спрема	Нестручна лица			Стручна лица				
	НСС	НКВ	ПКВ	КВ	ССС	ВКВ	ВШС	ВСС
Просјечан број незапослених лица у 2020. години – укупно	423	93.170	5.114	101.507	89.839	1.034	5.840	24.654
Просјечан број незапослених лица у 2021. години – укупно	379	90.130	4.721	98.371	86.765	903	5.946	24.464

2.7. Старосна структура евидентираних незапослених лица

Крајем 2021. године према старосној структури најбројније међу регистрованим незапосленим лицима била су лица доби између 30 и 49 година (132.467 или 43%), затим млади до 30 година (75.666 или 24%), те старији од 50 година (103.545 или 33 %).

У односу на 2020. годину, број младих незапослених лица доби до 30 година мањи је за 7.144, а број лица доби између 30 и 49 година за 5.620, док је број лица доби од 50 и више година већи за 1.199 лица.

2.8. Промјене у евиденцији незапослених лица (пријаве и одјаве)

У складу са Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица и Правилником о евиденцијама у области запошљавања, у 2021. години у Федерацији БиХ на евиденцију служби за запошљавање извршене су 133.374 пријаве, што је за 9.670 мање у односу на 2020. годину. У истом периоду по разним основама, са евиденција служби за запошљавање у Федерацији БиХ извршена је 156.901 одјава тј. брисања из евиденције, што је за 30.142 више у односу на 2020. годину. Такође, у 2021. години евидентирано је укупно 89.115 брисања из евиденције незапослених због запослења, што је више за 1.122 у односу на 2020. годину, док су истовремено регистроване 75.933 пријаве на евиденцију по престанку радног односа, што је за 18.277 мање у односу на 2020. годину.

Табела 4: Преглед основних показатеља о промјенама на тржишту рада у Федерацији БиХ у 2021. години – пријаве на евиденцију и одјаве са евиденције незапослених лица по кантонима

Кантон	Број укупно новопријављених лица на евиденцију незапослених	Број лица брисаних из евиденције	Број пријављених на евиденцију незапослених по престанку радног односа	Разлози престанка радног односа			Број брисаних лица са евиденције због запослења
				Стечај, ликвидација, реструктурирање, приватизација	Технолошки или организациони вишак	Остало (престанак уговора на одређено вријеме, споразумни раскид уговора, повреда радне обавезе и сл.)	
Унско-сански	11.373	13.729	5.645	10	1.411	4.224	4.401
Посавски	1.249	1.504	607	0	330	277	965
Тузлански	26.258	32.835	17.354	154	3.210	13.990	20.450
Зеничко-добојски	21.682	25.476	15.071	152	2.650	12.269	16.701
Босанско-подрињски	1.333	1.505	941	3	129	809	1.295
Средњобосански	33.078	35.257	6.875	194	3.546	3.135	9.947
Херцеговачко-неретвански	10.207	12.203	7.337	237	2.359	4.741	8.772
Западнохерцеговачки	3.339	3.753	1.959	73	735	1.151	2.617
Кантон Сарајево	22.553	28.084	18.689	0	4.682	14.007	22.704
Кантон 10	2.302	2.555	1.455	42	234	1.179	1.263
УКУПНО	133.374	156.901	75.933	865	19.286	55.782	89.115

Табела 5: Преглед брисаних лица са евиденција служби за запошљавање због запослења у Федерацији БиХ у 2021. години по квалификационој структури

Стручна спрема	ВСС	ВШС	ССС	НСС	ВКВ	КВ	ПКВ	НКВ
Број брисаних са евиденције незапослених лица због запослења - укупно	16.881	2.578	30.945	40	207	28.103	479	9.882
Број брисаних са евиденције незапослених лица због запослења - жене	11.926	1.675	15.835	32	50	9.970	213	5.049

2.9. Најбројнија занимања на евиденцијама служби за запошљавање

Посматрајући преглед најбројнијих занимања по стручној спреми са стањем на дан 31.12.2021. године, на евиденцијама служби за запошљавање у

Федерацији БиХ, међу лицима са високом стручном спремом су најбројнији били правници (2.844) и економисти (2.747), али су они и међу најбројнијим у брисањима из евиденције због запослења, док су са средњом стручном спремом IV степена најбројнији економски техничари (12.200) и матуранти гимназије (10.591). Међу КВ радницима најбројнији су продавачи (19.173), фризерски, аутомеханичари и возачи. Још увијек понуда на тржишту рада превазилази потражњу за овим занимањима.

Такође, у 2021. години из евиденција служби за запошљавање у Федерацији БиХ лица са занимањем продавач су била најчешће брисана због запослења из евиденција (4.343 брисања). У структури КВ радника по броју брисања због запослења из евиденција слиједе аутомеханичари (2.353), фризерски (2.316). У структури радника са ССС по броју брисања из евиденција служби за запошљавање због запослења је највише економских техничара (2.920), матураната гимназије (2.860) и машинских техничара (2.503). Код лица са ВСС економисти су брисани 2.126 пута, а правници 1.374 пута.

2.10. Истраживање тржишта рада у Федерацији БиХ

Истраживање тржишта рада у Федерацији БиХ у складу са Законом проводи се као заједничка активност Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање, а у циљу добијања квантитативних и квалитативних података неопходних за пружање адекватних информација о кретањима на тржишту рада. Кроз провођење истраживања кретања на тржишту рада кантоналне службе за запошљавање остварују непосредну сарадњу са послодавцима, стварају претпоставке за јачање своје примарне функције посредовања у запошљавању и прикупљају важне податке неопходне за унапређење својих услуга.

У 2021. години израђен је *Извјештај о истраживању тржишта рада у Федерацији БиХ 2020/2021*, као и тематски извјештаји: *Смјернице за креирање образовних политика и Смјернице за израду економских политика*,⁴ у којима су дате конкретне препоруке за провођење активности које треба да доведу до побољшања у контексту тржишта рада.

Подаци о кретањима на тржишту рада у 2021. години мјесечно су објављивани у оквиру статистичког Билтена, такође објављен је и *Аналитичко-статистички годишњак за 2020. годину - трендови на тржишту рада у Федерацији БиХ*.

Осим коришћења административних података јавних служби за запошљавање у Федерацији БиХ, Федералног завода за статистику. Порезне управе Федерације БиХ и кантоналних министарстава образовања, за истраживање тржишта рада 2021/2022 организовано је и анкетирање стратификованог узорка од 1.288 послодаваца регистрованих у Федерацији БиХ који имају пет (5) и више запослених, сортираних у мале, средње и велике послодавце по дјелатностима и кантонима. Уз подршку пројекта „Унапређење истраживања тржишта рада“, који финансира ЕУ, организована је едукација координатора истраживања тржишта рада и анкетара из

⁴ Извјештаји су доступни на: <https://fzzz.ba/ID:S-71>

кантоналних служби за запошљавање, те израда Приручника за анкетирање. Припреме и тестирање анкете су извршени у децембру 2021. године.

Према резултатима, послодавци из узорка приликом анкетирања су имали 74.412 радника, а према облику власништва највише је обухваћено субјеката из приватног сектора (преко 90%). Највише је анкетирано микрофирми (48%), затим малих (35%), средњих (11%) и великих фирми (6%) што одговара структури фирми у Федерацији БиХ.

Од укупно анкетираних, њих 726 или 54% је исказало потребу за запошљавањем нових 6.349 радника у 2022. години. Највеће процијењене потребе за новим запошљавањем у 2022. години исказане су за занимањима у дјелатности Прерађивачка индустрија (48%), затим у дјелатности Трговина (18%), дјелатности Информације и комуникације (7%) и Грађевинарство (7%).

Према стручној спреми, послодавци су исказали највеће потребе за радницима са средњом стручном спремом III степена (КВ), и то 56%, слиједи тражња за радницима средње стручне спреме IV степена (ССС) 17%, те за радницима високе стручне спреме (ВСС) 5%.

Најтраженија занимања III и IV степена средње стручне спреме у 2022. години према резултатима анкетирања ће бити: продавач-трговац, бравар, шивач, столар, варилац, конобар, економски техничар, обућар, електротехничар, тесар, кувар, информатичар, машински техничар.

За занимања са факултетским образовањем највећа потражња, осим за економистима и магистрима фармације, исказана је за радницима из области ИТ: инжињер електротехнике, систем инжињер, програмер и овај податак потврђује чињеницу раста броја запослених у дјелатности Информације и комуникације током 2020. и 2021. године обиљежених пандемијом Ковид-19, а све усљед повећане дигитализације пословних процеса и јачања присуства информационих технологија у друштву генерално.

Од теже запошљивих или специфичних категорија, већина послодаваца је исказала спремност за запошљавање младих без радног искуства, демобилисаних бораца и жена из руралних подручја, а најмање су спремни да запосле мигратне као потенцијалну нову радну снагу на тржишту рада у Федерацији БиХ.

Потребе за додатним оспособљавањем радника у 2022. години у складу са својим плановима увођења нових технологија и промјена у процесу рада навело је 340 послодавца (26% од анкетираних) највећим дијелом из групе Индустријских дјелатности. Наведени послодавци највише имају потребу за организовањем обуке за конкретне послове која би се провела у оквиру радног мјеста код послодавца, а затим слиједи обука за рад на рачунару и обука у вези са учењем страних језика.

У контексту могућности пружања подршке организовању практичне наставе, 512 послодавца или 40% укупно анкетираних је изјавило да има барем један од ресурса (ментор, опрема, простор и материјали) и да је спремно да приме ученике и студенте на практичну наставу, највећим дијелом за сљедећа занимања: продавач, шивач, обућар, конобар, кувар, аутомеханичар, ЦНЦ оператер и столар. Од тог броја послодаваца, 212 или 29% је спремно да понуди накнаду ученицима и студентима током обављања практичне наставе.

Анкетирани послодавци нове запосленике најчешће траже путем личних контаката, затим коришћењем услуга јавних служби за запошљавање, те коришћењем друштвених мрежа и властите базе података. У контексту сарадње са кантоналним службама за запошљавање, послодавци највише истичу да сарадњу остварују у оквиру учешћа у реализацији програма суфинансирања запошљавања, а слиједе информисање о понуди радне снаге и оглашавање слободних радних мјеста.

У 2022. години 72% анкетираних послодаваца процјењује – планира раст обима пословања (производње, продаје и услуга), што указује на оптимизам тј. очекивање и надање послодавца даљнем побољшању пословног амбијента. Повећање плата радницима у 2022. години прогнозира 66% анкетираних послодаваца у износу до 10%.

Поред наведених резултата као и осталих података прикупљених приликом анкетирања у *Извјештају о истраживању тржишта рада у Федерацији БиХ 2021/2022* презентовани су и подаци о најбројнијим занимањима на евиденцијама служби за запошљавање у Федерацији БиХ као и подаци о броју брисања из евиденције незапослених по занимањима.

У сврху истраживања тржишта рада прикупљени су и подаци о броју уписаних ученика у школску 2021/22. годину и укупном броју ученика у средњим стучним школама у Федерацији БиХ по смјеровима и степенима квалификација, а да би се имао cjеловит увид у очекивану понуду радне снаге, о чему ће накнадно бити сачињен тематски извјештај.

Сви наведени материјали (извјештаји, билтени, годишњак и др.) су доступни на веб-порталу Федералног завода www.fzzz.ba, а дио ових материјала се доставља свим релевантним институцијама и организацијама из ресора запошљавања и образовања.

3. МАТЕРИЈАЛНА И СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ ЗА ВРИЈЕМЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица (члан 28.) прописано је да запосленици обезбјеђују своју материјалну и социјалну сигурност за вријеме незапослености првенствено осигурањем за случај незапослености. Материјална и социјална сигурност подразумијева новчану накнаду и уплату доприноса за здравствено и пензијско осигурање у складу са овим и другим законима.

Табела 6: Преглед средстава које су кантоналне службе за запошљавање исплатиле за материјалну и социјалну сигурност незапослених лица у 2021. години

Кантон/ служба за запошљавање	Исплаћена средства за новчану накнаду (КМ)	Исплаћена средства за здравствено осигурање (КМ)	Исплаћена средства за ПИО (КМ)
Унско-сански	4.483.294,55	1.886.572,52	249.756,77
Посавски	770.756,56	216.834,00	32.496,81
Тузлански	10.502.942,84	6.015.938,33	205.725,15
Зеничко-добојски	10.657.677,00	4.086.166,00	245.571,00
Босанско-подрињски	860.345,88	162.760,00	25.631,67
Средњобосански	6.837.405,00	1.247.645,00	193.080,00
Херцеговачко-неретвански	7.074.409,00	2.642.947,00	342.663,00

Кантон/ служба за запошљавање	Исплаћена средства за новчану накнаду (КМ)	Исплаћена средства за здравствено осигурање (КМ)	Исплаћена средства за ПИО (КМ)
Западнохерцеговачки	2.599.685,00	1.170.104,00	72.596,00
Сарајево	14.003.568,93	4.153.089,00	925.310,27
Кантон 10	1.217.223,15	591.189,25	90.559,90
УКУПНО	59.007.307,91	22.173.245,10	2.383.390,57

Федерални завод, према овом закону, кантоналним службама за запошљавање додјељује недостајућа средства за обезбјеђење материјалне и социјалне сигурности незапослених лица.

3.1. Новчана накнада

Право на новчану накнаду за вријеме незапослености стиче незапослено лице које у тренутку престанка радног односа има најмање осам мјесеци рада непрекидно или осам мјесеци са прекидима у посљедњих 18 мјесеци. Висину новчане накнаде чини 40% просјечне нето-плате исплаћене у Федерацији БиХ у посљедња три мјесеца прије престанка радног односа незапосленог лица, а коју објављује Федерални завод за статистику.

Новчана накнада се, зависно од времена проведеног на раду, утврђује у трајању од три до 24 мјесеца, уколико се у току трајања права не промијене околности које утичу на дужину (промјену или престанак) трајања накнаде.

У 2021. години у Федерацији БиХ, новчану накнаду користило је просјечно мјесечно 11.967 незапослених лица (од чега је 5.609 жена), што у односу на 2020. годину представља смањење броја корисника овог права за 2.653 или 18%. За реализацију овог права кантоналне службе за запошљавање су утрошиле 59.007.308 КМ, што је за 23.043.022 КМ мање него у 2020. години.

3.2. Здравствено осигурање

Чланом 31. став 1. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица прописано је да се здравствено осигурање незапосленом лицу обезбјеђује у складу са прописима о здравственом осигурању, а чланом 19. тач. 12, 13. и 14. Закона о здравственом осигурању утврђено је под којим условима незапослено лице пријављено служби за запошљавање има обавезно здравствено осигурање. Чланом 84. Закона о здравственом осигурању прописано је да основицу, начин обрачунавања и уплате доприноса за незапослена лица утврђује својим прописима законодавно тијело кантона на приједлог кантоналног завода здравственог осигурања. Из споменутих законских прописа видљиво је да кантоналне службе за запошљавање и Федерални завод немају никаквог утицаја код одређивања давања за здравствено осигурање незапослених лица, тако да су та издвајања различито утврђена по кантонима (у распону од 6 КМ до 10 КМ). Федерални завод и кантоналне службе за запошљавање константно указују на проблеме у вези са администрирањем здравственог осигурања незапослених лица, као и на нереалне одлуке о висини издвајања које кантоналне скупштине доносе на приједлог кантоналних завода здравственог

осигурања. У извјештајном периоду у Федерацији БиХ здравственим осигурањем било је обухваћено просјечно мјесечно 217.777 незапослених лица (од чега је 122.929 жена), што у односу на 2020. годину представља смањење броја корисника овог права за 3.431 или 1,6%. За ову намјену кантоналне службе за запошљавање утрошиле су 22.173.245 КМ, што је за 178.858 КМ више него у 2020. години.

3.3. Пензијско и инвалидско осигурање

Чланом 31. став 2. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица одређено је да се пензијско и инвалидско осигурање обезбјеђује незапосленом лицу којем недостају до три године пензијског стажа до стицања услова за старосну пензију у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању. У 2021. години ово право у Федерацији БиХ просјечно мјесечно су остваривала 404 незапослена лица, што је за 68 лица или 14% мање него претходне године. За реализацију овог права кантоналне службе за запошљавање утрошиле су 2.383.390 КМ, што је за 1.062.725 КМ више него у 2020. години.

3.4. Уплата недостајућих средстава кантоналним службама за запошљавање

С обзиром на то да средства остварена уплатом доприноса за осигурање за случај незапослености која су на располагању одређеним кантоналним службама за запошљавање нису била довољна за остваривање материјалне и социјалне сигурности незапослених лица и покривање административних трошкова, као и због одређеног броја корисника који примају новчану накнаду дужи период, те кантоналне службе за запошљавање током 2021. године нису могле уредно да измирују своје примарне законске обавезе по основу материјалне и социјалне сигурности незапослених лица. У складу са чл. 49. и 50. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица, кантоналне службе за запошљавање, осим служби за запошљавање: Тузланског и Кантона Сарајево, поднијеле су Федералном заводу захтјеве за уплату недостајућих новчаних средстава за обезбјеђење материјалне и социјалне сигурности незапослених лица. Федерални завод је, у складу са расположивим и планираним финансијским средствима, те Одлуком о моделу критеријума за утврђивање недостајућих средстава за остваривање материјалне и социјалне сигурности незапослених лица и покривање административних трошкова служби за запошљавање број: 01/1-14-2872/16 од 19. 4. 2016. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 33/16), извршио уплату недостајућих средстава у износу од од 7.709.840 КМ, што је за 11.000.739 КМ мање него у 2020. години. Стабилизацијом економских прилика успиједило је повећање броја запослених а самим тим и смањење корисника права на новчану накнаду за вријеме незапослености, те су и финансијске прилике у службама за запошљавање побољшане.

Табела 6: Преглед исплате недостајућих средстава кантоналним службама за запошљавање у 2021. години

Кантон	Исплаћена средства (КМ)
Унско-сански	1.477.985
Посавски	347.565
Зеничко-добојски	1.893.323

Кантон	Исплаћена средства (КМ)
Средњобосански	600.628
Херцеговачко-неретвански	2.340.834
Западнохерцеговачки	648.170
Кантон 10	401.335
УКУПНО	7.709.840

По Програму мјера за социјално збрињавање незапослених лица која су у процесу стечаја, ликвидације, реструктурисања и приватизације предузећа остала или остају без посла, у 2021. години није било захтјева ни исплата.

3.5. Рјешавање у другостепеном поступку

У складу са чланом 35. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица, Федерални завод рјешава по жалбама изјављеним против рјешења кантоналних служби за запошљавање којима је одлучено о правима по основу незапослености, и то о:

- праву на новчану накнаду за вријеме незапослености,
- праву на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање незапосленим лицима по члану 31. став 2) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица («Службене новине Федерације БиХ», бр. 55/00, 41/01, 22/05 и 9/08) уколико тим лицима недостаје до три године пензијског стажа да би остварили право на старосну пензију према Закону о пензијском и инвалидском осигурању,
- праву на здравствено осигурање,
- законитости првостепених рјешења о брисању незапосленог лица из евиденције незапослених лица,
- законитости првостепених рјешења која се тичу осталих права на социјално збрињавање по основу статуса незапослености, поврата исплаћених средстава на име новчане накнаде због успостављеног радно-правног статуса или пензионисања.

У извјештајном периоду изјављене су 842 жалбе против првостепених рјешења, што је за 58 предмета или 7,4% више у односу на 2020. годину. Сви предмети ријешени су благовремено, у роковима прописаним одредбама Закона о управном поступку.

Код кантоналних судова у Федерацији БиХ у извјештајном периоду покренуто је 29 управних спорова, док је код Врховног суда Федерације БиХ покренуто 16 захтјева за преиспитивање судских одлука, у којим поступцима су благовремено дати одговори на тужбе и поднесене захтјеве за ванредно преиспитивање, са уредно достављеним првостепеним и другостепеним списима предмета на надлежан поступак и одлучивање.

3.6. Примјена међународних споразума/уговора о социјалном осигурању

У складу са споразумима о социјалном осигурању, Федерални завод, као орган надлежан за провођење правних прописа којима је регулисана област материјалне и социјалне сигурности незапослених лица, у 2021. години примио је 448 захтјева за издавање увјерења о стажу осигурања и коришћењу новчане накнаде по основу незапослености, на прописаним обрасцима у складу са оперативним протоколима или административним

споразумима за провођење уговора о социјалном осигурању, а што је за 204 захтјева мање него у 2020. години. Са неријешеним предметима пренесеним из 2020. године (33), у рјешавању је био 481 предмет. Ријешено је 468 предмета (97%) а остало је неријешено 13 (3%) захтјева.

Од укупног броја примљених захтјева по Споразуму потписаном између Босне и Херцеговине и СР Југославије („Службени гласник БиХ“, број 16/03), Федерални завод је у извјештајном периоду Агенцији за рад и запошљавање БиХ доставио на даљњи поступак 100 увјерења о периодима осигурања навршеним у Федерацији БиХ и коришћењу новчане накнаде по основу незапослености.

У складу са Уговором о социјалном осигурању потписаним између Босне и Херцеговине и Републике Хрватске („Службени гласник БиХ“, број 6/03), Хрватском заводу за запошљавање достављено је 125 увјерења о стажу осигурања у Федерацији БиХ и коришћењу новчане накнаде, а захтијевано потврђивање оствареног осигурања у Републици Хрватској за 25 осигураника из Федерације БиХ.

У складу са Споразумом о социјалном осигурању потписаним између Босне и Херцеговине и Републике Словеније („Службени гласник БиХ“, број 8/07), Агенцији за рад и запошљавање БиХ на даљњи поступак достављена су 202 увјерења о потврђивању стажа осигурања и коришћењу новчане накнаде за случај незапослености у Федерацији БиХ, а захтијевано потврђивање оствареног осигурања у Републици Словенији за 15 осигураника из Федерације БиХ.

Поред наведеног по споразумима са Републиком Аустријом издато је пет (5) и СР Њемачком три (3) увјерења о потврђивању стажа осигурања у Федерацији БиХ, те захтијевано једно (1) потврђивање оствареног осигурања у Републици Сјеверној Македонији.

3.7. Обавеза према Фонду за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом

За извршење обавезе која проистиче из Закона о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању лица са инвалидитетом („Службене новине Федерације БиХ“, број 9/10), а која се односи на издвајање 10% планираних средстава за активну политику запошљавања ради финансирања Фонда за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом, Федерални завод је, након увида у правдање средстава уплаћених у 2020. години, извршио планирану уплату средстава у 2021. години у износу од 2.003.941 КМ.

4. АКТИВНА ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА

У складу са Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица, Програмом рада и Финансијским планом Федералног завода за 2021. годину, провођене су различите мјере активне политике запошљавања.

У извјештајном периоду обезбијеђена су средства за реализацију мјера и програма активне политике запошљавања започетих у претходном периоду, а сразмјерно расположивим финансијским средствима створене су претпоставке за имплементацију нових мјера и програма у 2021. години, с посебним фокусом на младе, дуготрајно незапослена лица, жене и друге категорије теже запошљивих незапослених лица. Реализацијом мјера и програма активне политике запошљавања у 2021. години Федерални завод је дао допринос остваривању циљева у погледу повећаног опсега активних мјера на тржишту рада, побољшања приступа и лакше интеграције на тржишту рада, нарочито наведених категорија незапослених лица.

Као и у претходном периоду све активности Федералног завода у оквиру реализације активне политике запошљавања биле су усмјерене на потицање потражње за радном снагом код послодаваца, те пружање подршке незапосленим лицима кроз побољшање њихове запошљивости и конкурентности, стицање радног искуства и потребних вјештина, спречавања дуготрајне незапослености, као и потицање њиховог самозапошљавања (развој предузетништва). Значајан дио активности је био фокусиран и на стварање успешне сарадње са различитим актерима на тржишту рада.

Важно је истаћи да је у 2021. години објављен један јавни позив за учешће у реализацији мјера и програма активне политике запошљавања, изузев мјере „Тражим послодавца 2021“, која је накнадно објављена те су због изузетног интереса незапослених лица обезбијеђена средства и за други круг позива. Након завршетка процеса уговарања о суфинансирању запошљавања и самозапошљавања са оним послодавцима / незапосленим лицима – старт-ап апликантима који су резервисали средства по позиву, активирана је листа пријава на чекању у три (3) наврата, што је омогућило и другим послодавцима / незапосленим лицима – старт-ап апликантима да реализују своје потребе / планове у другом дијелу године.

Мјере и програми активне политике запошљавања углавном су били усмјерени на:

- потицање запошљавања код познатог послодавца,
- самозапошљавање – регистрацију самосталне дјелатности,
- обуку, стручно оспособљавање и усавршавање,
- припрему незапослених за тржиште рада.

Провођењем наведених мјера и програма активне политике запошљавања уз стварање за све једнаких могућности у приступу тржишту рада, настојало се остварити запошљавање што већег броја лица са евиденције незапослених у Федерацији БиХ са посебном социјалном и родном осјетљивошћу.

Да би се постигао што већи степен правичности, као и претходних година, у реализацији ових мјера нису могли да учествују:

- послодавци који не измирују редовно обавезе по основу пореза и доприноса,
- послодавци евидентирани у Регистру новчаних казни због дуга неплаћених новчаних казни и трошкова поступка, јер са запослеником нису закључили уговор о раду – рад на црно,

- послодавци који су користили кредитна или бесповратна средства из потицајних мјера Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање а нису испоштовали обавезе у складу са закљученим уговорима, односно нису запослили предвиђен број радника и/или не враћају редовно добивена средства.

4.1. Реализација програма и мјера из претходних година

Током 2021. године обезбијеђена су средства за реализацију мјера и програма активне политике запошљавања започетих у претходном периоду, односно у 2019. и 2020. години.

4.2. Програм суфинансирања запошљавања 2021

За реализацију Програма суфинансирања запошљавања 2021 обезбијеђена су финансијска средства у износу од 28.000.000 КМ.

Са послодавцима је потписано 3.232 уговора укупне вриједности од 24.017.026 КМ, а запослено је 5.157 лица са евиденције незапослених у Федерацији БиХ.

Програмом је пружена подршка запошљавању лица са евиденције незапослених у Федерацији БиХ, посебно цијенећи социјалну и родну и другу осјетљивост, спречавању дуготрајне незапослености, очувању и унапређењу радних способности, те стварању услова за јачање конкурентности младих лица без радног искуства кроз оспособљавање за рад у струци и стицање првог радног искуства.

Закључно са 31.12.2021. године закључени су сви уговори по овом програму.

Табела 7: Преглед реализације мјера из Програма суфинансирања запошљавања 2021

Назив мјере	Закључено уговора	Уговорено у КМ	Обухваћено лица
Твоја прилика 2021 - Прво радно искуство за млада незапослена лица доби до 30 година	120	1.429.857	253
Твоја прилика 2021 - Суфинансирање запошљавања лица са радним искуством/стажом, доби до 35 година	78	427.263,30	96
Запошљавање жена 2021	326	1.840.152	517
Прилика за све 2021 – могућност продуженог суфинансирања	746	5.499.418,60	1.435
Допринос 500 – 2021	11	40.200	12
Запошљавање демобилисаних бранилаца 2021	21	92.092,50	20
Периодично/сезонско запошљавање 2021	123	841.215,70	322
Нова прилика 2021	200	1.325.502,40	297
Јавни радови 2021	9	27.692	15
Помоћ потребнима 2021	5	31.480	6
Тражим послодавца 2021	739	4.473.796,50	780
Служба у сарадњи са послодавцима 2021	853	7.972.356	1.388
Служба у сарадњи са послодавцима 2021 - обука	1	16.000	16

4.2.1 „Твоја прилика 2021 – Прво радно искуство за млада незапослена лица доби до 30 година“

Циљ ове подмјере је да се што већем броју младих лица омогући оспособљавање за рад у струци и стицање првог радног искуства у звању за које су се школовала, кроз заснивање радног односа, те на тај начин побољша њихова конкурентност и интеграција на тржишту рада.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 120 уговора са послодавцима укупне вриједности од 1.429.857 КМ, ради стицања првог радног искуства за 253 лица, од чега 165 жена, односно 65,21%.

4.2.2 „Твоја прилика 2021 – Суфинансирање запошљавања лица са радним искуством/ стажом, доби до 35 година“

Циљ ове подмјере је да се што већем броју лица из циљне групе омогући ефикаснија интеграција на тржишту рада.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 79 уговора са послодавцима укупне вриједности од 427.263,30 КМ, ради запошљавања 96 лица, од чега 47 жена, односно 48,95%.

4.2.3 „Запошљавање жена 2021“

Циљ ове мјере је да се незапосленим женама олакша интеграција на тржишту рада и спријечи дуготрајна незапосленост, те допринесе повећању стопе запослености жена.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 326 уговора са послодавцима укупне вриједности од 1.840.152 КМ, ради запошљавања 517 жена.

4.2.4 „Прилика за све 2021 – могућност продуженог суфинансирања запошљавања“

Циљ ове мјере је да се незапосленим лицима олакша интеграција на тржишту рада и спријечи дуготрајна незапосленост уз могућност пружања подршке послодавцу у облику продуженог суфинансирања запошљавања, те допринесе повећању опште стопе запослености.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 753 уговора са послодавцима укупне вриједности од 5.499.418,60 КМ, ради запошљавања 1.435 лица, од чега 592 жена, односно 41,25%.

4.2.5 „Допринос 500 – 2021“

Циљ ове мјере је да се незапосленим лицима олакша интеграција на тржишту рада и спријечи дуготрајна незапосленост уз потицање послодаваца за обезбјеђивање више плате незапосленом лицу/раднику, а која подразумијева подршку послодавцу у приватном и јавном здравственом сектору који пружа услуге здравствене заштите, а који због пандемије вируса корона има мањак кадрова, кроз рефундирање износа уплаћених обавезних доприноса у висини од 500 КМ.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 12 уговора са послодавцима укупне вриједности од 40.200 КМ, ради запошљавања 12 лица, од чега три (3) жене, односно 25%.

4.2.6 „Запошљавање демобилисаних бранилаца 2021“

Мјера подразумијева суфинансирање запошљавања лица у складу са чланом 2. Закона о правима демобилисаних бранилаца и чланова њихових породица („Службене новине Федерације БиХ“, број 54/19), и то:

демобилисаних бранилаца и демобилисаних бранилаца добровољаца, пријављених на евиденцију незапослених у Федерацији БиХ, да би се лицима из наведене циљне групе олакшала интеграција на тржишту рада и спријечила дуготрајна незапосленост, те допринијело повећању стопе запослености ове категорије незапослених лица.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључен је 21 уговор са послодавцима укупне вриједности од 92.092,50 КМ, ради запошљавања 20 лица.

4.2.7 „Периодично/сезонско запошљавање 2021“

Циљ ове мјере је да се незапосленим лицима олакша интеграција на тржишту рада и спријечи дуготрајна незапосленост, те да се послодавцима обезбиједи радна снага у складу са њиховим потребама.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључена су 123 уговора са послодавцима укупне вриједности од 841.215,70 КМ, ради запошљавања 322 лица, од чега 126 жена, односно 39,13%.

4.2.8 „Нова прилика 2021“

Циљ ове мјере је да се незапосленим лицима која су у изузетно лошој ситуацији на тржишту рада олакша интеграција и прекине дуготрајна незапосленост, у складу са њиховим потребама. Фокус је на лицима старосне доби 40+, лицима пријављеним на евиденцију незапослених најмање 12 мјесеци, те лицима ниже квалификације или без квалификације (НСС, НК, ПК).

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључена су 202 уговора са послодавцима укупне вриједности од 1.325.502,40 КМ, ради запошљавања 297 лица, од чега 168 жена, односно 56,56%.

4.2.9 „Јавни радови 2021“

Циљ ове мјере је ублажавање социјалних посљедица незапослености, те интеграција лица из циљне групе на тржишту рада, кроз временски ограничени радни ангажман, чијим ангажманом се доприноси друштвено корисном раду и пружању услуга лицима у потреби.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је девет (9) уговора са послодавцима укупне вриједности од 27.692 КМ, ради ангажирања 15 лица, од чега три (3) жене, односно 20%.

4.2.10 „Помоћ потребним 2021“

Циљ ове мјере је ублажавање социјалних посљедица незапослености, те интеграција лица из циљне групе на тржишту рада, кроз временски ограничени радни ангажман, чијим ангажманом се доприноси друштвено корисном раду и пружању услуга лицима у потреби.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је пет (5) уговора са послодавцима укупне вриједности од 31.480 КМ, ради запошљавања шест (6) лица, од чега четири (4) жене, односно 66,66%.

4.2.11 „Тражим послодавца 2021“

Циљ ове мјере, која је фокусирана на незапослена лица, јесте да се незапосленим лицима олакша интеграција на тржишту рада и спријечи

дуготрајна незапосленост, те да се појача њихова мотивација за активно тражење посла.

У оквиру реализације ове мјере, до краја 2021. године, закључено је 739 уговора укупне вриједности 4.473.796,50 КМ, а запослено 780 лица, од чега 476 жена, односно 61,02%.

4.2.12 „Служба у сарадњи с послодавцима 2021“

Мјера подразумијева запошљавање и обуку за повећање компетенција и стицање додатних знања и вјештина лица, без обзира на радно искуство, пол, доб и степен образовања, пријављених на евиденцију незапослених у Федерацији БиХ, кроз сарадњу службе за запошљавање са послодавцем и/или другим правним субјектима.

До краја 2021. године, закључена су 853 уговора за запошљавање и један за обуку, на основу којих је обухваћено 1.404 лица. Укупна вриједност закључених уговора је 7.988.356 КМ.

4.3. Програм суфинансирања самозапошљавања Старт-ап 2021

Циљ овог програма је потакнути лица са евиденције незапослених у Федерацији БиХ на самозапошљавање, покретањем дјелатности на период од 12 мјесеци, као и на запошљавање других лица са евиденције незапослених на период од шест (6) мјесеци.

За реализацију овог програма обезбијеђена су финансијска средства у износу од 12.000.000 КМ, закључено је 1.349 уговора о суфинансирању самозапошљавања укупне вриједности од 8.791.316,00 КМ којима је обухваћено 1.580 лица.

У оквиру овог програма реализоване су сљедеће мјере: „Предузетништво за младе 2021“, „Предузетништво за жене 2021“, „Предузетништво за све 2021“, „Предузетништво за демобилисане браниоце 2021“ и „Друга прилика 2021“.

Табела 9: Преглед реализације мјера из Програма суфинансирања самозапошљавања Старт-ап 2021

Назив мјере	Закључено уговора	Уговорено у КМ	Обухваћено лица	Период суфинансирања у мјесецима
Предузетништво за младе 2021	270	1.999.891,67	335	6/12
Предузетништво за жене 2021	238	1.546.006,06	272	6/12
Предузетништво за све 2021	487	2.986.078,93	572	6/12
Предузетништво за демобилисане браниоце 2021	44	294.534	54	6/12
Друга прилика 2021	310	1.964.805,68	347	6/12

4.3.1 „Предузетништво за младе 2021“

У реализацију ове мјере, до краја 2021. године, укључено је 335 младих лица са којима је закључено 270 уговора о суфинансирању самозапошљавања укупне вриједности од 1.999.891,67 КМ, од чега 127 жена, односно 37,91%.

4.3.2 „Предузетништво за жене 2021“

До краја 2021. године у реализацију ове мјере укључене су 272 жене са којима је закључено 238 уговора о суфинансирању samozapošljavanja укупне вриједности од 1.546.006,06 КМ.

4.3.3. „Предузетништво за све 2021“

До краја 2021. године у реализацију ове мјере укључено је 578 лица са којима је закључено 487 уговора о суфинансирању samozapošljavanja укупне вриједности од 2.986.078,93 КМ, од чега 106 жена, односно 18,33%.

4.3.4. „Предузетништво за демобилисане браниоце 2021“

До краја 2021. године у реализацију ове мјере укључена су 54 лица са којима су закључена 44 уговора о суфинансирању samozapošljavanja укупне вриједности од 294.534,00 КМ, од чега четири (4) жене, односно 0,7%.

4.3.5. „Друга прилика 2021“

До краја 2021. године у реализацију ове мјере укључено је 347 лица на основу 310 закључених уговора о суфинансирању samozapošljavanja укупне вриједности од 1.964.805,68.

4.4. Програм „Обука и рад 2021“

Програм „Обука и рад 2021“ је програм суфинансирања обуке и запошљавања који Федерални завод за запошљавање директно проводи са послодавцима. Програм се реализује с циљем повећања конкурентности незапослених лица кроз обуку код познатог послодавца, као и обезбјеђења прилике за запошљавање.

У 2021. години закључено је 18 уговора по мјери Б (три мјесеца обука и 12 мјесеци запошљавање) у вриједности од 640.658,40 КМ.

У тромјесечну обуку је било укључено 158 незапослених лица, а која ће остати у радном односу до 12 мјесеци по окончању обуке.

4.5. Финансирање заједничких пројеката са другим организацијама и институцијама

Током извјештајног периода, у оквиру ове позиције у 2021. години сачињен је и „Програм суфинансирања заједничких пројеката с другим организацијама и институцијама 2021“ у оквиру којег су закључени уговори укупне вриједности 3.825.839 КМ

Такође, у оквиру ових активности, настављена је сарадња између Федералног завода, кантоналних служби за запошљавање, министарстава за образовање, јавних универзитета у Федерацији БиХ, као и министарстава за борачка питања, и то за реализацију различитих пројеката којима су обухваћене сљедеће циљне групе:

- дјеца шехида и погинулих бораца,
- асистенти у настави за рад са дјецом с потешкоћама у развоју,
- стручни кадар за рад у установама социјалне заштите,
- асистенти на јавним универзитетима и др.

Табела 10: Преглед реализације заједничких пројеката по називима пројеката/програма и по корисницима

Назив пројекта /програма	Партнери Федералног завода у реализацији пројеката/програма	Број пројеката/ програма	Предвиђе на средства - учешће Завода	Број лица
Пројекти суфинансирања запошљавања дјеце шехида и погинулих бораца	Владе и службе за запошљавање ХНК, ЗДК и ТК	3	400.000	61 запошљавање
Пројекти суфинансирања запошљавања одговарајућег стручног кадра за дјецу с потешкоћама у развоју у основном образовању у редовној настави у Федерацији БиХ	Кантонална министарства образовања	10	1.000.000	190 запошљавање
Пројекти суфинансирања запошљавања асистената и виших асистената у јавним универзитетима	Универзитет у Сарајеву, Универзитет у Тузли, Универзитет у Зеници, Универзитет у Бихаћу, Универзитет „Џемал Биједић“ у Мостару, Свеучилиште у Мостару и службе за запошљавање КС, ТК, ЗДК, УСК и ХНК	6	1.172.000	У току закључивања уговора
Пројекти суфинансирања запошљавања у установама социјалне заштите	ЈУ Завод за збрињавање ментално инвалидне дјеце Дрин ЈУ Завод за збрињавање ментално инвалидних лица Баковићи ЈУ Завод за збрињавање ментални инвалидне дјеце и омладине Пазарић Установа из дјелокруга социјалне заштите Љубушки	4	360.000	48 запошљавање

<p>Заједнички пројекти с другим организацијама и институцијама</p>	<p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Службе за запошљавање ХНК/Ж“</p> <p>Пројекат суфинансирање запошљавања за потребе ЈУ „Центар за дјецу и одрасле особе с посебним потребама ЗДК“</p> <p>Суфинансирање запошљавања за потребе ЈУ „Дом здравља Цазин“</p> <p>Суфинансирање запошљавања за потребе ЈУ „Дом здравља Бихаћ“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе „Агенције за заштиту људи и имовине - АЕ Сигурност д.о.о.“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Пензионерски дом са стационаром ЗДК“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе „Сengiz Insaat“ у оквиру пројекта ЕБРД</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Града Мостара</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Општине Груде – „Помоћ у кући“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Центар за социјални рад Кладањ“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Дом здравља Теочак“</p>	<p>27</p>	<p>1.000.000</p>	<p>165 запошљавања е 104 обука</p>
	<p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Ветеринарског факултета Универзитета у Сарајеву</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Центар за социјални рад Посушје - Помоћ у кући“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе ЈУ „Дом здравља Столац“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Министарства за образовање, науку, културу и спорт ЗДК</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Парламента Федерације БиХ</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Развојне банке Федерације БиХ</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Општине Столац</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе Општине Желче „Помоћ у кући“</p> <p>Пројекат суфинансирања запошљавања за потребе „Института за генетичко инжењерство и биотехнологију Универзитета у Сарајеву“</p> <p>Пројекат суфинансирања обуке- Привредна комора ЗДК</p>			

4.6. Програм кредитних пласмана за подршку запошљавању и одржавању запослености из средстава Федералног завода за запошљавање

Развојна банка Федерације Босне и Херцеговине и Федерални завод за запошљавање потписали су 20.12.2019. године Уговор о намјенском депозиту ради реализације Програма кредитних пласмана за подршку запошљавању и одржавању запослености из средстава Федералног завода за запошљавање 2019. године.

Програмом су успостављене нове двије (2) кредитне линије:

Кредитна линија за подстицај запошљавања и samozapoшљавања КЛ-Ф33-19

- за индустрију, занатство и услуге: рок отплате до седам (7) година уз грејс период до 12 мјесеци, а у случајевима финансирања Старт-ап пројеката до три (3) године и уз номиналну каматну стопу 2,50% фиксна на годишњем нивоу;⁵
- за пољопривредну производњу: рок отплате до седам (7) година уз грејс период до 12 мјесеци, а у случајевима финансирања пољопривредне производње или Старт-ап пројеката до три (3) године и уз номиналну каматну стопу 2,00% на годишњем нивоу.⁶

Каматна стопа за развој и одржавање старих заната износи 2,00%.

Намјена ових кредитних средстава је финансирање сталних и текућих средстава уз запошљавање нових радника са евиденције незапослених у службама за запошљавање.

Минимални износ кредита по једном кориснику је 40.000 КМ, а максимални 500.000 КМ и лимитиран је како слиједи:

- за индустријску производњу износ од 25.000 КМ по новозапосленом раднику
- за занатство и услуге износ од 20.000 КМ по новозапосленом раднику
- за пољопривредну производњу износ од 20.000 КМ по новозапосленом раднику
- за одржавање старих заната износ од 20.000 КМ по новозапосленом раднику.

Корисници кредита су правна и физичка лица која се баве производњом и услугама, као и правна и физичка лица која започињу привредну дјелатност.

Накнада за обраду кредитног захтјева је 0,50% једнократно од износа одобреног кредита.

⁵ Ефективна каматна стопа (ЕКС) 2,64% за износ кредита 100.000 КМ и рок отплате седам (7) година уз грејс период 36 мјесеци.

⁶ Ефективна каматна стопа (ЕКС) 2,13% за износ кредита 100.000 КМ и рок отплате седам (7) година уз грејс период 36 мјесеци.

Кредитна линија за одржавање запослености ОЗ-019

Минимални износ појединачног кредита је 20.000 КМ, а максимални 500.000 КМ (максимално 10.000 КМ по запосленом), рок отплате је до пет (5) година, а грејс период до 12 мјесеци, док је номинална каматна стопа 3,00% фиксна на годишњем нивоу.⁷

Намјена ових кредитних средстава је финансирање текућих средстава уз одржавање постојећег нивоа запослености.

Корисници кредита су правна и физичка лица која се баве производњом и услугама.

Накнада за обраду кредитног захтјева је 0,50% једнократно од износа одобреног кредита.

Инструменти осигурања кредита утврђују се у складу са општим процедурама Развојне банке и општим актима Агенције за банкарство, при чему се примјењују највиши стандарди.

Имајући у виду да ризик поврата кредита сноси Развојна банка, иста је дужна да обезбиједи максималан обим и квалитет колатерала који ће гарантовати потпуну наплату најмање главнице потраживања по појединим кредитима чиме ће се у потпуности спријечити кредитни губитак.

- По кредитној линији ОЗ-019 у 2021. години закључено је девет уговора, укупне вриједности 1.497.300 КМ уз обавезу задржавања 150 радника у радном односу.
- По кредитној линији КЛ-ФЗ3-19 у 2021. години закључен је један уговор вриједности од 125.000 КМ с обавезом запошљавања нових пет (5) радника и задржавање укупно 12 радника у радном односу током трајања отплате кредита.

4.7. Програми и мјере кантоналних служби за запошљавање

Поред средстава која Федерални завод за запошљавање обезбјеђује, кантоналне службе за запошљавање су у претходном периоду својим средствима или средствима из других извора, најчешће уз подршку кантоналних влада, реализовале бројне програме активне политике запошљавања, односно започеле имплементацију сљедећих програма:

Служба за запошљавање (кантон)	Назив мјере / програма	Циљна група	Извор средстава	Укупно предвиђена средства у КМ	Број лица
--------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	---------------------------------	-----------

⁷ Ефективна каматна стопа (ЕКС) 3,22% за износ кредита 100.000,00 КМ и рок отплате 5 година, уз грејс период од 12 мјесеци

Служба за запошљавање (кантон)	Назив мјере / програма	Циљна група	Извор средстава	Укупно предвиђена средства у КМ	Број лица
Тузлански	Програм потицања запошљавања 2021	Млади, Роми, чланови породица у којима ни један члан није запослен, лица без радног искуства (стручно оспособљавање)	Буџет ТК, Министарство за рад, социјалну политику и повратак	226.825	34 лица запослена и 10 лица на стручном оспособљавању
	Програм суфинансирања обављања стручног оспособљавања без заснивања радног односа/волонтерског стажа, бораца и чланова њихових породица	Лица ВСС из популације борачке и чланова њихових породица без радног искуства у струци	Буџет ТК, Министарство за борачка питања ТК	582.084	151 лица-стручно оспособљавање
Средњобосански	Запошљавање одговарајућег стручног кадра за дјецу са потешкоћама у развоју	Незапослена лица	Служба за запошљавање СБК/КСБ	103.217	25
Херецговачко - неретвански	Програм суфинансирања запошљавања дјеце ратних војних инвалида 2020.	Дјеца ратних војних инвалида	Влада ХНЖ-К	117.600	14
	Пројекат суфинансирања запошљавања дјеце ратних војних инвалида 2021.	Дјеца ратних војних инвалида	Влада ХНЖ-К	175.000	18
Сарајево	Посао за све	Незапослена лица	Служба за запошљавање КС	960.000	197
	Златна значка	Златне значке	Служба за запошљавање КС	76.800	8
	Обука, доквалификација и преквалификација	Незапослена лица	Служба за запошљавање КС	15.115	9
	Јавни радови	Незапослена лица	Служба за запошљавање КС	439.734	247
	Запошљавање лица која су изашла из система јавне бриге	Незапослена лица која су изашла из система јавне бриге	Служба за запошљавање КС	28.800	1
	Запошљавање чланова шехидских породица и породица погинулих бранилаца	Незапослена лица чланови шехидских породица	Служба за запошљавање КС	835.200	85
	Јавни радови ПЛУС	Незапослена лица	Служба за запошљавање КС	180.378	102
	Запошљавање у јавне здравствене установе и установе из области социјалне заштите	Незапослени медицински кадар	Служба за запошљавање КС	1.048.800	87
	Запошљавање демобилисаних бораца у комуналној привреди	Незапослени демобилисани борци	Служба за запошљавање КС	681.600	71

Служба за запошљавање (кантон)	Назив мјере / програма	Циљна група	Извор средстава	Укупно предвиђена средства у КМ	Број лица
	Самозапошљавање шехидских породица и породица погинулих бранилаца	Незапослена лица чланови шехидских породица	Служба за запошљавање КС	90.000	9
УКУПНО				5.561.153,64	1.067

За реализацију наведених мјера и програма укупно су предвиђена средства у износу од 5.561.153,64 КМ, којим је до краја 2021. године обухваћено 1.067 лица.

4.8. Савјетодавни рад и посредовање у службама за запошљавање

У складу са Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица, кантоналне службе за запошљавање су надлежне за посредовање у запошљавању, сарадњу са образовним установама, професионалну оријентацију незапослених и других лица при избору занимања, стручну обуку незапослених и преквалификацију запослених за чијим радом је престала потреба, подстицање отварања нових радних мјеста и предузимање других подстицајних мјера. Федерални завод прати, координира, усклађује и пружа помоћ у провођењу наведених активности. Према Правилнику о евиденцијама у области запошљавања («Службене новине Федерације БиХ», број 74/18) кантоналне службе за запошљавање проводе активности групног информисања, индивидуалног савјетовања, индивидуалних консултација и активности у сврху припреме за рад у циљу активног тражења посла и бржег проналаска запослења незапослених лица. Ове активности проводе се у десет кантоналних служби за запошљавање, у оквиру којих се налази 79 општинских бироа за запошљавање.

Табела 11: Преглед броја запосленика у бироима за запошљавање ФБИХ

Кантон	Број бироа	Шефови бироа	Савјетодавци	Референти
Унско-сански	8	8	13	11
Посавски	3	3	2	1
Тузлански	13	12	24	25
Зеничко-добојски	12	12	38	13
Босанско-подрињски	3	1	3	2
Средњобосански	12	12	23	6
Херцеговачко-неретвански	9	10	18	6
Западнохерцеговачки	4	4	10	4
Кантон Сарајево	9	8	19	24
Кантон 10	6	6	9	0
УКУПНО	79	76	159	92

Током 2021. године активности у општинским бироима за запошљавање су у највећој мјери биле условљене епидемиолошком ситуацијом узрокованом пандемијом вируса Ковид-19. У 2021. години, у општинским бироима за запошљавање Федерације БиХ било је запослено 76 шефова бироа, 159 савјетодаваца за рад са незапосленим лицима и 92 референта на пословима евидентичара и савјетодавним пословима.

Табела 12: Преглед броја незапослених укључених у индивидуалне савјетодавне активности

Кантон	Индивидуално савјетовање - укупно	Индивидуални план запошљавања (ИПЗ)				Пронашли запослење
		Лакше запошљива лица	Средње запошљива лица	Теже запошљива лица	Укупно	
Унско-сански	4.236	1.225	286	28	1.539	505
Посавски	1.006	436	385	86	904	649
Тузлански	16.143	8.935	18.277	24.506	51.718	20.296
Зеничко-добојски	8.261	3.777	1.686	300	5.763	2.404
Босанско-подрињски	766	205	0	561	766	566
Средњобосански	5.746	943	687	275	2.369	941
Херцеговачко-неретвански	9.627	2.106	113	51	2.270	884
Западнохерцеговачки	3.480	304	223	108	569	1.947
Кантон Сарајево	2.743	759	417	153	1.329	1.317
Кантон 10	606	484	57	65	606	442
УКУПНО	52.614	19.174	22.131	26.133	67.833	29.951

У 2021. години, за 52.614 незапослених лица пружене су услуге индивидуалног савјетовања.

У Табели бр.12 приказани су подаци по кантоналним службама за запошљавање, структури ИПЗ-а по степену запошљивости незапослених лица, те броју лица која су пронашла запослење. Савјетодавци су у десет (10) кантоналних служби за запошљавање са незапосленим лицима израдили 67.833 индивидуална плана за запошљавање (ИПЗ), а укупно 29.951 лице је пронашло запослење. Индивидуални план запошљавања (ИПЗ) према члану 17. Правилника о евиденцијама у области запошљавања („Службене новине Федерације БиХ“, број: 74/18) представља обавезујући документ у којем су дефинисане активности и обавезе незапосленог лица и службе за запошљавање, као и рокови њиховог провођења.

Када је ријеч о групном информисању, те групним обукама незапослених лица за активно тражење посла, у 2021. години ове активности су због пандемије провођене у знатно смањеном обиму, те је 5.231 незапослено лице учествовало у групном информисању / инфо семинарима.

Током 2021. године службе за запошљавање су по захтјевима послодаваца објавиле укупно 23.201 оглас за 56.215 радних мјеста. Укупно 40.561 незапослено лице је упућено на интервју код послодаваца, док је успјешно реализовано 16.206 посредовања у запошљавању.

Табела 14: Преглед посредовања у 2021. години

Кантон	Број мјеста објављених у огласима	Број оглашених мјеста	Број лица упућених на интервју	Број успјешно реализованих посредовања
Унско-сански	784	2.019	2.404	96
Посавски	374	167	385	131
Тузлански	7.571	4.797	5.093	1.997
Зеничко-добојски	6.792	12.187	7.894	3.593
Босанско-подрињски	93	49	3.850	672
Средњобосански	654	22.561	9.641	844

Херцеговачко-неретвански	3.338	1.831	1.932	1.157
Западнохерцеговачки	520	783	1.274	65
Кантон Сарајево	2.960	11.609	7.912	7.529
Кантон 10	115	212	176	122
УКУПНО	23.201	56.215	40.561	16.206

4.9. Сарадња са образовним системом

Сарадња са образовним системом у смислу професионалног информисања ученика пред наставком школовања је због епидемиолошке ситуације у 2021. години у већини служби за запошљавање била ограничена.

Активности су се базирале на размјени података о најбројнијим занимањима и учешћу представника Завода и служби у различитим пројектима са представницима образовног система.

5. АКТИВНОСТИ КОЈЕ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У САРАДЊИ С АГЕНЦИЈОМ ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ БИХ

5.1. Запошљавање босанскохерцеговачких здравствених радника – његоватеља у Савезној Републици Њемачкој

На основу Договора о посредовању при запошљавању радника из Босне и Херцеговине у Савезној Републици Њемачкој, потписаног између Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине и Централне канцеларије за међународно стручно посредовање Савезне агенције за рад Њемачке, и Оперативног протокола за провођење Договора потписаног између Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, Федералног завода за запошљавање, Завода за запошљавање Републике Српске и Завода за запошљавање Брчко Дистрикта БиХ објављен је Јавни позив за пријаву за запошљавање радника за здравствену његу у Њемачкој по основу „Triple win“ програма.

У 2021. години запослење у СР Њемачкој на пословима његоватеља добиле је укупно 487 лица из Босне и Херцеговине, од чега је 330 лица из Федерације БиХ (56 мање у односу на 2020. годину).

Од укупног броја лица која су добила запослење (487), на програм „Triple win“ односе се 92 лица, од којих су 63 лица из Федерације БиХ, док су остали запослени по процедури за познатог послодавца.

5.2. Запошљавање држављана Босне и Херцеговине у Републици Словенији

У 2021. години, у складу са провођењем Споразума о запошљавању држављана Босне и Херцеговине у Републици Словенији, број издатих радних дозвола за Словенију, закључно са 30.11.2021. (податке за децембар још чекамо) износи 17.917. из Босне и Херцеговине (10.030 више у односу на 2020. годину), од чега је преко 64% из Федерације БиХ.

Највише су се из Босне и Херцеговине тражили радници сљедећих занимања: возачи (разне категорије, укључујући и међународни транспорт), вариоци, тесари, зидари, бравари, електроинсталатери, фасадери и друга занимања.

5.3. Феријални рад студената у Савезној Републици Њемачкој

Крајем 2020. године расписан је јавни позив за Феријални рад студената у Савезној Републици Њемачкој. Број студената који су добили радне понуде у оквиру програма Феријалног рада у СР Њемачкој у 2021. години је 20. Од овог броја 16 студената је из ФБиХ.

6. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

У 2021. години настављене су активности унапређења мониторинга и евалуације програма активне политике запошљавања с циљем добијања адекватних података о реализацији и оцјени ефикасности ових програма.

У сарадњи с пројектом „Унапређење истраживања тржишта рада“ који финансира ЕУ израђена је Евалуација мјере Запошљавање жена 2018 чији је циљ био интеграција незапослених жена на тржиште рада и спречавање дуготрајне незапослености жена. У склопу евалуације ове мјере анкетирани су учесници у реализацији, послодавци и кориснице мјере, а о чему су сачињена два извјештаја (у форми нацрта). Провјером одрживости запослења видљиво је да је након 6 мјесеци, од завршетка уговора о суфинансирању запошљавања, још увијек било запослено чак 58% корисница, а након 12 мјесеци 56% корисница, те да су у просјеку кориснице биле незапослене чак 35 мјесеци прије укључења у реализацију ове мјере. Важно је истаћи да је одрживост запослења провјеравана и током локдауна услед пандемије Ковид-19, те се самим тим може сматрати да су постигнути веома добри резултати. У структури лица која су остала запослена, и даље се налази највећи проценат оних која су биле дугорочно незапослена, односно код којих је прекинута дугорочна незапосленост.

Поред тога, у склопу Пројекта подршке запошљавања који се реализује у сарадњи са Свјетском банком, утврђено је да су двије мјере активне политике запошљавања редизајниране на основу мониторинга, те су по том основу стечени услови за трансфер у износу од 1 милиона евра. На основу мониторинга и евалуације програма активне политике запошљавања из 2020. године, извршеног у сарадњи с Јединицом за имплементацију пројеката при Федералном министарству рада и социјалне политике утврђено је извршење

индикатора из четврте године *Пројекта подршке запошљавању*, а који се односи на запошљавање најмање 1.000 младих незапослених лица и 500 теже запошљивих незапослених лица, те су у складу с тим створене претпоставке за трансфер према Федералном заводу у износу од 1,8 милиона евра. У оквиру овог мониторинга анкетирано је 681 лице које је запослено кроз подстицаје из *Програма суфинансирања запошљавања 2020*, при чему је 81% анкетираних изјавило да им је овај програм помогао да пронађу посао, а 95% је изјавило да су стекли нова или значајно унаприједили постојећа знања и вјештине. Значајан број су чинила дугорочно незапослена лица, тј. 25% је било незапослено од једне до пет година, а 13% је било пет и више година незапослено. Анкетирано је и 477 послодаваца корисника потицаја из ове мјере, а који су на скали од 1 до 5 дали просјечну оцјену задовољства предметним програмом од 4,48. Такође, кроз мониторинг активности *Пројекта подршке запошљавању* утврђено је да су службе за запошљавање у Федерацији БиХ профилисале и израдиле индивидуалне планове запошљавања за додатних најмање 20.000 незапослених, чиме је потврђено извршење још једног индикатора из овог пројекта и услови за трансфер у износу од 1 милиона евра. Утврђено је и да је повећан број прикупљених огласа / слободних радних мјеста у односу на 2017. годину (трансфер од 1 милион евра), те да су обезбијеђана средства за повећани број новорегистрованих незапослених лица - корисника новчане накнаде који је требао бити повећан за најмање 3.600 лица у односу на претходни период, а за који резултат је остварен трансфер од 2,12 милиона евра.

Такође, крајем 2021. године по препоруци Канцеларије за ревизију институција у ФБиХ, на узорку од 197 уговора, у службама за запошљавање проведена је контрола и праћење извршења уговорних обавеза по *Програму суфинансирања запошљавања 2021* и *Програму суфинансирања samozapoшљавања – Старт-ап 2021*, уз провјеру исправности документације и извршења уговорних обавеза. Констатовано је да су обавезе извршаване у складу с одредбама програмa и закључених уговора.

7. ЗАПОШЉАВАЊЕ СТРАНАЦА

Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица регулисано је да је Федерални завод надлежан за одобравање запошљавања страних држављана и лица без држављанства на приједлог кантоналних служби за запошљавање, а у складу са Законом о запошљавању странаца („Службене новине Федерације БиХ“, број 111/12), Законом о странцима („Службени гласник БиХ“, број 88/15) и Процедуром за издавање радне дозволе од 6.6.2011. године, којима су, између осталог, дефинисани услови и начин издавања.

У извјештајном периоду издата је 1.721 важећа радна дозвола страним држављанима на период од три мјесеца до једне године, што је за 78 дозвола више у односу на претходну годину.

Радне дозволе углавном су издате страним држављанима који су оснивачи фирми у Федерацији БиХ и/или су у њима лица овлаштена за заступање субјекта уписа у унутрашњем и вањском промету, директори и извршни директори.

Највише радних дозвола издато је за рад у сљедећим областима: трговина, пословање некретнинама, хотелијерство и угоститељство; прерађивачка

индустрија; остале услужне дјелатности; умјетност, забава и рекреација; стручне, научне и техничке дјелатности и образовање.

Од 1.721 страног држављанина којима је дата важећа радна дозвола (из 80 држава), 853 је ВСС и ВШС, 20 - ВКВ, 598 - ССС, 70 - КВ, 81 - ПК, 84 - НК, те 15-НСС. Разлог издавања радних дозвола странцима са нижим степеном образовања и квалификације јесте то што за одређени број странаца уписаних у судски регистар (оснивачи фирми - директори, замјеници директора, извршни директори), те самосталних обртника по рјешењима служби локалних заједница, у складу са важећим прописима у поступку запошљавања стручна спрема није од утицаја за издавање радне дозволе, нити се врши провјера да ли на евиденцији незапослених има лица која испуњавају услове послодавца.

У 2021. години од 620 важећих радних дозвола које се рачунају у квоту издато је 544, од којих се на новоиздате односи 351, а на продужене 269. Поред радних дозвола које се рачунају у квоту, издата је 1.101 радна дозвола која се не рачуна у квоту према члану 65. Закона о странцима.⁸ У оквиру одговарајуће базе података, Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине доступни су подаци о издатим, продуженим, поништеним и важећим радним дозволама за странце по државама поријекла, дјелатностима, квалификацији, годинама живота и полу и другим релевантним подацима, а у сврху извјештавања према Савјету министара Босне и Херцеговине.

Табела 15: Број издатих радних дозвола које се рачунају у квоту и које се не рачунају у квоту у Федерацији БиХ у 2021. години

2021	Радне дозволе које се рачунају у квоту утврђену Одлуком Савјета министара БиХ			Радне дозволе које се не рачунају у квоту			Укупно издате радне дозволе
	Продужене	Новоиздате	Укупно - квота	Продужене	Новоиздате	Укупно – изван квоте	
	269	351	620	402	699	1.101	1.721

Табела 16: Преглед издатих радних дозвола у Федерацији БиХ у 2021. години, по државама и квалификационој структури

Ред. бр.	Држава	Квалификациона структура							Укупно
		НСС	НК	ПК	КВ	ССС	ВКВ	ВСС и ВШС	

⁸ У складу са чланом 65. Закона о странцима „Радна дозвола може се издати независно од утврђене годишње квоте радних дозвола у сљедећим случајевима: а) странцу који има образовање које одговара високом образовању, завршеном постдипломском или докторском студију у БиХ; б) странцу чији се рад у БиХ заснива на међународном споразуму; ц) странцу који обавља кључне послове у пословном субјекту, а који није изузет од потребе посједовања радне дозволе по основу међународног споразума; д) учитељима или наставницима који изводе или помажу у настави у образовним установама због свог специфичног знања; е) професионалним спортистима или спортским радницима који раде у БиХ на основу ваљано закљученог уговора; ф) странцу који се одрекао држављанства БиХ или г) странцу који је у брачној или ванбрачној заједници са странцем с одобреним сталним боравком у БиХ или је дијете странца с одобреним сталним боравком у БиХ.“

Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину

1.	Турска	2	11	6	11	71	3	113	217
2.	Србија	1	4	62	16	71	3	35	192
3.	Хрватска	0	0	2	5	67	3	76	153
4.	Кувајт	3	6	2	1	35	0	75	122
5.	Саудијска Арабија	1	7	0	0	38	0	62	108
6.	Уједињени Арапски Емирати	1	8	0	0	18	0	65	92
7.	Сиријска Арапска Република	1	11	1	3	32	2	37	87
8.	Египат	0	4		1	11	0	52	68
9.	Црна Гора	0	1	1	3	24	0	24	53
10.	Сједињене Америчке Државе	0	1	0	0	18	0	26	45
11.	Италија	0	1	1	2	20	2	18	44
12.	Катар	0	5	0	0	10	0	20	35
13.	Јордан	0	2	0	0	11	0	20	33
14.	Њемачка	0	2	0	4	12	1	13	32
15.	Кина	1	0	0	3	19	0	5	28
16.	Пакистан	1	0	1	0	14	0	10	26
17.	Словенија	0	1	0	0	9	0	15	25
18.	Сјеверна Македонија	0	2	3	5	9	0	5	24
19.	Уједињено Краљевство	0	0	0	0	5	0	16	21
20.	Либијска Арапска Џамахирија	0	0	0	0	1	0	20	21
21.	Јемен	0	0	0	0	3	0	17	20
22.	Индија	0	0	0	0	1	1	16	18
23.	Аустрија	0		0	3	11	0	3	17
24.	Оман	1	4	0	0	2	0	10	17
25.	Руска Федерација	0		0	0	4	1	10	15
26.	Исламска Република Иран	0	3	0	0	6	0	5	14
27.	Бахреин	0	1	0	0	6	0	6	13
28.	Палестинска Територија (Западна Обала и Појас Газе)	0	0	0	0	4	0	9	13
29.	Холандија	0	1	0	1	9	0	2	13
30.	Малезија	0		2	0	5	0	2	9
31.	Ирак	0	1	0	0	2	0	5	8
32.	Украјина	0	0	0	1	2	0	4	7
33.	Непал	0	0	0	3	3	1	0	7
34.	Либанон	0	0	0	0	2	0	4	6
35.	Румунија	0	1	0	1	1	0	3	6
36.	Чешка	0	0	0	0	2	1	3	6

Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину

37.	Филипини	1	0	0	0	4	0	1	6
38.	Гана	0	1	0	0	3	0	1	5
39.	Швајцарска	0	0	0	1	1	0	3	5
40.	Бразил	0	1	0	0	4	0	0	5
41.	Француска	0	0	0	0	1	0	4	5
42.	Словачка	0	0	0	2	3	0	0	5
43.	Пољска	0	0	0	0	1	1	3	5
44.	Данска	0	1	0	0	0	0	3	4
45.	Судан	0	0	0	0	2	0	2	4
46.	Аустралија	0	0	0	0	1	0	3	4
47.	Канада	0	0	0	0	0	0	3	3
48.	Шпанија	0	0	0	0	1	0	2	3
49.	Грчка	0	0	0	0	1	0	2	3
50.	Молдова	1	1	0	0	0	0	1	3
51.	Шведска	1	0	0	2	0	0	0	3
52.	Бјелорусија	0	0	0	0	2	0	1	3
53.	Аргентина	0	2	0	0	1	0	0	3
54.	Бугарска	0	0	0	0	1	0	1	2
55.	Тунис	0	0	0	0	1	0	1	2
56.	Казахстан	0	0	0	0	0	0	2	2
57.	Белгија	0	0	0	1	0	0	1	2
58.	Израел	0	0	0	1	1	0	0	2
59.	Бангладеш	0	0	0	0	2	0	0	2
60.	Финска	0	0	0	0	1	0	1	2
61.	Мароко	0	0	0	0	2	0	0	2
62.	Индонезија	0	0	0	0	2	0	0	2
63.	Алжир	0	0	0	0	0	0	2	2
64.	Сенегал	0	0	0	0	1	0	0	1
65.	Туркменистан	0	0	0	0	0	0	1	1
66.	Ирска	0	0	0	0	0	0	1	1
67.	Колумбија	0	0	0	0	1	0	0	1
68.	Кипар	0	0	0	0	0	0	1	1
69.	Монголија	0	0	0	0	1	0	0	1
70.	Либеерија	0	0	0	0	0	0	1	1
71.	Зимбабве	0	0	0	0	1	0	0	1
72.	Литванија	0	0	0	0	0	0	1	1
73.	Коста Рика	0	0	0	0	0	0	1	1
74.	Еквадор	0	0	0	0	0	0	1	1
75.	Етиопија	0	1	0	0	0	0	0	1

76.	Mayotte (Фр)	0	0	0	0	0	0	1	1
77.	Јапан	0	0	0	0	0	0	1	1
78.	Мијанмар	0	0	0	0	0	1	0	1
79.	Шри Ланка	0	0	0	0	1	0	0	1
80	Конго	0	0	0	0	0	0	1	1
УКУПНО		15	84	81	70	598	20	853	1.721

Од укупног броја издатих радних дозвола страним држављанима на Кантон Сарајево се односи 64%.

Табела 16: Преглед издатих радних дозвола у Федерацији БиХ у 2021. години, по кантонима

Кантон	Број радних дозвола
Унско-сански	83
Посавски	22
Тузлански	108
Зеничко-добојски	122
Босанско-подрињски	16
Средњобосански	51
Херцеговачко-неретвански	146
Западнохерцеговачки	62
Кантон Сарајево	1.100
Кантон 10	11
УКУПНО	1.721

8. АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ РАДА ФЕДЕРАЛНОГ ЗАВОДА И КАНТОНАЛНИХ СЛУЖБИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

У 2021. години активности јачања капацитета кроз унапређење људских ресурса, примјене система финансијског управљања и контрола провођене су у складу с епидемиолошком ситуацијом.

8.1. Стручно оспособљавање запосленика

У циљу одржавања достигнутог нивоа и унапређења институционалног капацитета Федералног завода, едукација запосленика ради повећања нивоа стручног знања и компетенција се одвијала у складу с околностима. Концепт управљања људским ресурсима проводи се у складу са годишњим

Програмом едукације радника, који обухвата низ активности (семинари, радионице, радно-едукативни састанци и др.), а о извршеној едукацији се сачињава годишњи извјештај.

Едукације запосленика су проведене из сљедећих области: јавне набавке, заштита на раду, управни поступак, џендер одговорно буџетирање, миграције радне снаге, истраживање тржишта рада, статистика тржишта рада, мониторинг и евалуација мјера активне политике запошљавања и др., а све зависно од описа послова и одговорности, те достигнуте оспособљености радника, као и исказаних потреба и објективних могућности.

Након проглашења пандемије Ковид-19 едукације су се одвијале углавном путем он-лине платформи и уз подршку партнерских институција, организација и пројеката, као што су Међународна организација рада (ИЛО), Свјетска банка, ЕУ пројекат „Унапређење истраживања тржишта рада“ и др. Осим едукације запосленика Федералног завода, а у складу са својим надлежностима, ради стручног усавршавања, размјене знања и искустава запосленика, у неке од одређених споменутих едукација укључени су били и запосленици кантоналних служби за запошљавање.

8.2. План интегритета Федералног завода

У складу са Стратегијом за превенцију и борбу против корупције 2015-2019 и Планом интегритета Федерални завод је извршио припрему за анализу провођења мјера из Плана интегритета за управљање ризиком и унапређење интегритета институције за 2021. годину.

8.3. Примјена финансијског управљања и контроле

У 2021. години у оквиру система финансијског управљања и контроле (ФУК) континуирано се предузимју активности на унапређењу и развоју, те се редовно врши ажурирање постојећих процеса из Мапе процеса, као и израда нових у складу с потребама пословања. Извршене су припреме за коришћење електронске платформе за ФУК у координацији са Централном хармонизационом јединицом.

Такође, у контексту управљања ризицима, проводе се активности у складу са Стратегијом управљања ризицима у Федералном заводу којом је утврђена усмјереност Федералног завода према управљању ризицима, редовно ажурирање Регистра ризика и увођење контролних механизма за смањење ризика у провођењу активности ради достизања стратешких и оперативних циљева.

9. ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Законска обавеза Федералног завода јесте да води и обједињује збирне евиденције у области рада и запошљавања од интереса за Федерацију БиХ и да предлаже мјере и потребна средства за развој и функционисање јединственог информационог система у овој области. Федерални завод је обезбиједио несметано функционисање Јединственог информационог система (ЈИС) у области запошљавања кроз одговарајуће одржавање хардверских и софтверских компоненти, мрежне опреме, те лиценци

неопходних за несметан рад Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање.

9.1. Апликација

9.1.1. Експлоатација апликације

У току 2021. године извршено је више успјешних миграција података из евиденције незапослених лица и тренутно се врше тестне миграције евиденције новчаних накнада у Служби за запошљавање ЗДК. Према тренутном стању миграција новчаних накнада и планираних обука запосленика, а зависно од епидемиолошке ситуације, реално је очекивати да ће Служба за запошљавање ЗДК у скорије вријеме имплементирати све функционалности ЈИС апликације. Суштински прогрес у усвајању свих функционалности ЈИС апликације је извршен у Служби за запошљавање КС гдје је успјешно извршена тестна миграција евиденција незапослених лица и извршене су припремне радње на миграцији новчаних накнада. С обзиром на резултате миграција у Служби за запошљавање КС, стање спремности Службе, планиране обуке запосленика, епидемиолошку ситуацију и друге факторе реално је очекивати да ће Служба у скорије вријеме имплементирати све функционалности ЈИС апликације.

Битно је нагласити да, у обје службе, основни скуп проблема чине подаци, како из евиденција незапослених лица тако и новчане накнаде, који су у претходна информациона рјешења (ЕПИС-ЗДК и ЛОТУС-КС) мигрирани за период 1996.- 2000. година, дакле прије успостављања истих.

Извјештај о стању експлоатације ЈИС апликације у кантоналним службама за запошљавање у БиХ

R. broj	Modul	Unsko-sanski kanton	Posavski kanton	Tuzlanski kanton	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	Srednjobosanski kanton	Zeničko-dobojski kanton	Hercegovačko-neretvanski kanton	Zapadnohercegovački kanton	Kanton Sarajevo	Kanton 10
1	Šifarnici	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Evidencija NO	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3	Evidencija slobodnih radnih mjesta	x	x	x	x	x	y	y	y	y	y
4	Uparivanje ponude i potražnje	x	x	x	x	x					
5	Evidencija poslodavaca	x	x	x	x	x	y	y	y	y	y
6	Pravo (mat. Sig. NO)							y	y	y	y
7	novcana naknada	x	x	x	x						
8	dokup staža	x	x	x	x	x					
9	zdravstveno osig.	x	x	x	x	x					
	radne dozvole/stranci	x	x	x	x	x					
10	Обрачуни	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11	АПЗ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
12	ІРЗ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
13	Извјештаји	x	x	x	x	x	y	y	y	y	y
14	Интеграције и администрација	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
15	BI Извјештаји	x	x	x	x	x					

x: modul JIS aplikacije se koristi

y: modul JIS aplikacije se ne koristi trenutno

9.1.2. Модул АПЗ – (активне политике запошљавања)

Поред напријед наведених, веома битних, корака у усвајању ЈИС апликације, у току 2021. године, извршене су или су покренуте све активности на значајном унапређењу ЈИС апликације у модулу АПЗ. У току 2021. године

извршене су значајне надоградње модула на заокруживању пословних процеса од запримања апликација, њихове обраде до израде налога за плаћање. Такође, заокружен је основни сет извјештајних механизма у вези са реализацијом АПЗ.⁹

9.1.3. Остале интервенције

Започете су активности на изради информатичке функционалности која обезбјеђује размјену података између кантоналних служби за запошљавање и јединственог регистра корисника готовинских накнада на које се не уплаћују доприноси. Подаци који се требају слати у Јединствени регистар дефинисан је Законом о јединственом регистру корисника готовинских накнада на које се не исплаћују доприноси.

9.2. Мрежна опрема

Током 2021. године су настављене континуиране активности у склопу мрежног окружења и мрежних комуникација у Федералном заводу. У 2021. години је потписан уговор за линкове од 70 Mbps на примарној локацији и 20 Mbps за везу између примарне и резервне локације. Обновљен је уговор о техничкој помоћи, као и Смартнет подршка са произвођачем опреме Цисцо којим су обезбијеђени сервиси чиме обезбјеђујемо најновије верзије ИОС-а на мрежним уређајима, приступ сертификованој подршци и кадровима произвођача опреме, замјена комплетног уређаја, ако би постојећи престао са радом. Завршено је низ техничких интервенција за кориснике у кантоналним службама за запошљавање на мрежној опреми и мрежним сервисима. Реализована је набавка редувантног firewall-а нове генерације Фортинет, па је направљен кластер са већ набављеним Фортинет firewall-ом са којим је у актив-актив моду. На овим NGFW је сегментирана мрежа у четири засебна firewall-а за лакшу и ефикаснију администрацију сегмената мреже.

9.3. Рачунарске јединице

У 2021. години извршена је надоградња меморијским РАМ плочицама за 200 рачунарских јединица које су набављене у јавној набавци из 2017. године, те су надограђени сви рачунари који су у употреби у Федералном заводу и кантоналним службама за запошљавање.

10. УПРАВНИ ОДБОР

⁹ Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у – веб-портал Ф333 (Регистрација физичких лица на веб-порталу Ф333-а), Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у – веб-портал (Одбијање појединачне мјере унутар пријаве), Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у (ТП 2 надоградња постојеће функционалности), Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у (Ова интервенција је у складу са записником радног састанка 3.12) Интервенција на модулу Права (Дорада образаца за новчану накнаду (захтјев КС Тузла, дорада образаца)), Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у (сторнирање уговора), Додатно унапређење извјештаја АПЗ модула у ЈИС-у (захтјев Свјетске банке), Модул АПЗ Захтјев за надоградња анекс уговора 08.04.2021, Модул АПЗ - Захтјев за надоградњу извјештаја 30.04.2021, Захтјев за надоградњу АПЗ модула у ЈИС, 8.9.2021. године (Интервенција на Модулу АПЗ у ЈИС-у ТП 2 – надоградња постојеће функционалности, 31 - ЈИТ - надоградња образаца КС Тузла (Дорада образаца за Новчану накнаду. Поред ових образаца, добављач ће урадити и друге функционалности које проистичу из Консолидованог записника, који се налази у прилогу овог захтјева.) Захтјев за надоградњу - 31 – WebPortal (Надоградња статистике која се импортује у веб-портал, објава података о запосленим лицима преузетих од Федералног завода за статистику, Захтјев за надоградњу АПЗ модула у ЈИС, 3.12.2021. године (само прва ставка без буџета и кругова пријава) Урађена је и надоградња АПЗ и ИПЗ извјештају: ПЗ, Преглед бројчаног стања ИПЗ-ова по статусу, Преглед НО са ИПЗ-ом по полу и трајању незапослености, Преглед НО са ИПЗ-ом по полу и нивоу образовања. АПЗ: АПЗ Преглед буџета, АПЗ Преглед броја уговора, АПЗ Пријаве на чекању по мјерама, АПЗ Преглед стања уговора по мјерама, АПЗ детаљни појединачни преглед уговора АПЗ Преглед послодаваца и запосленика.

У складу са Законом о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 41/01, 22/05, 9/08) Федералним заводом управља Управни одбор који има седам (7) чланова. Предсједника и чланове Управног одбора именује и разрјешава Влада Федерације Босне и Херцеговине на начин прописан законом. Предсједник и чланови Управног одбора именују се на период од четири године. Дјелокруг рада Управног одбора утврђен је Статутом Федералног завода за запошљавање, а начин рада регулисан је Пословником о раду који је утврдио и донио Управни одбор Завода.

У извјештајном периоду од 1. 1. до 31. 12. 2021. године Управни одбор је одржао четрнаест (14) сједница, на којима су се доносиле одлуке и усвајали акти из дјелокруга рада Федералног завода за запошљавање. Управни одбор је имао прилику да се упозна и с другим актима који садрже информације у вези са пословањем Завода.

Управни одбор је на сједницама у предметној години, рјешавајући питања из своје надлежности, донио, између осталог, и одлуке о усвајању програма активне политике запошљавања, и то: Програм суфинансирања запошљавања 2021, Програм суфинансирања samozapošljavanja Старт-ап 2021, Програм „Обука и рад 2021“, Програм суфинансирања заједничких пројеката с другим организацијама и институцијама 2021, те Програм суфинансирања запошљавања Рома у 2021. години.

Управни одбор је разматрао те усвојио Информацију о стању кредитног портфолија комисионих кредита одобрених у периоду од 2002. године до 2005. године из средстава Федералног завода за запошљавање на име подстицаја за запошљавање. Сагледавањем цјелокупног стања по датим комисионим кредитима, с посебним освртом на досадашње активности и мјере предузете с циљем наплате потраживања, може се закључити да су учинци у контроли предметног кредитног портфолија, квалитет и обим информација, те обим резултата у наплати предметног портфолија, значајно већи непосредним укључивањем Завода у послове праћења и наплате, а у односу на период искључивог рада комисионих банака на предметном кредитном портфолију.

Управни одбор је разматрао и Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2020. годину, који је након усвајања упућен у даљњу процедуру путем ресорног министарства. У законском року је донесен и Финансијски план Федералног завода за запошљавање за 2022. годину и процјена плана за 2023. и 2024. годину, те је исти благовремено упућен у даљу процедуру. Усвојене су и Одлука о извршењу Финансијског плана Федералног завода за запошљавање за 2022. годину, те Одлука о усвајању Плана јавних набавки Федералног завода за запошљавање за 2022. годину.

У контексту програмирања рада, односно доношења стратешких докумената за сљедећу годину, односно за период 2022.-2024, Управни одбор је донио и Одлуку о усвајању Програма рада Федералног завода за запошљавање за 2022. годину. Одлуку о усвајању Трогодишњег плана рада Федералног завода за запошљавање за период 2022.-2024., као и Одлуку о усвајању Годишњег плана рада Федералног завода за запошљавање за 2022. годину.

11. КООРДИНАЦИЈА РАДА КАНТОНАЛНИХ СЛУЖБИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Законска надлежност Федералног завода, између осталог, јесте и да прати, усклађује и координира рад кантоналних служби за запошљавање на провођењу утврђене политике и мјера у области запошљавања и социјалне сигурности незапослених лица. С тим у вези, у 2021. години умјесто планираних мјесечних 12 састанака због епидемиолошке ситуације одржано је седам (7) састанака директора јавних служби за запошљавање у Федерацији БиХ на којима су усаглашавана актуелна питања везана за област запошљавања, материјално-социјалну сигурност незапослених лица, те разматрани резултати реализације програма активне политике запошљавања ради договора о наредним програмским активностима. Такође, у 2021. години, између Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање потписани су Споразум о финансирању и реализацији Програма суфинансирања запошљавања 2021, Споразум о финансирању и реализацији Програма суфинансирања samozapošljavanja Старт-ап 2021, као и Протокол о сарадњи Федералног завода и кантоналних служби за запошљавање у процесу уноса у ЈИС апликацију и објављивања огласа/конкурса на веб-порталу www.fzzz.ba.

12. ИНФОРМИСАЊЕ

Федерални завод је у области информисања своје активности проводио у складу са Програмом рада за 2021. годину, Трогодишњим планом рада Завода 2021-2023, Годишњим планом рада за 2021. годину, Стратегијом комуницирања 2021-2025. године, те Законом о слободи приступа информацијама. У извјештајном периоду путем веб-портала и службених профила на социјалним мрежама (Фејсбук и Инстаграм) Федералног завода благовремено је информисана јавност о активностима и кретањима на тржишту рада, те је одржан висок ниво сарадње са медијима. Федерални завод је медијима редовно достављао податке, информације, као и саопштења о својим активностима и кретањима на тржишту рада, која су преузимана и објављивана у штампаним медијима, информативним емисијама електронских медија и на интернет порталима.

Такође, наведене вијести објављиване су и на веб-порталу Федералног завода (www.fzzz.ba), који је у 2021. години забиљежио 125.180 корисника са укупно 430.618 сесија и укупно 2.338.827 прегледа странице, чиме је повећан ниво посјећености интернет странице у односу на претходну годину. На веб-портал Федералног завода у предметној години постављено је 39 објава. Фејсбук профил Федералног завода, који тренутно броји преко 25.000 „пратилаца“, такође је коришћен као медиј за објављивање вијести, корисних информација, као и линкова за слободна радна мјеста, а одређен број вијести објављен је и на Инстаграм профили Федералног завода. Забиљежена су 22 прилога на телевизијским и радио-станицама у Босни и Херцеговини, углавном у информативним емисијама, у оквиру којих су представници Федералног завода давали изјаве у вези са кретањима на тржишту рада и представљали активности Федералног завода. На основу прегледа архивираних чланака објављених у штампаним медијима и на интернет порталима може се констатовати да је у 2021. години у наведеним

медијима у Босни и Херцеговини објављено 18 чланака у којима се спомиње Федерални завод. Број објављених чланака и емитованих прилога вјероватно је већи јер споменуте бројке подразумијевају само оне медијске садржаје које смо успјели забиљежити. У циљу информисања стручне али и шире јавности, на веб-порталу Федералног завода мјесечно су објављивани статистички билтен и остали статистички подаци о кретањима на тржишту рада у Федерацији БиХ. Такође, објављени су Извјештај о истраживању тржишта рада, Аналитичко-статистички годишњак, тематски извјештаји (смјернице за образовне и економске политике) и остали сродни документи.

13. САРАДЊА СА ДОМАЋИМ И МЕЂУНАРОДНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Федерални завод је у 2021. години имао интензивну сарадњу са Владом Федерације БиХ и Федералним министарством рада и социјалне политике, нарочито у вези са провођењем активности на реализацији *Пројекта подршке* запошљавању. У том контексту интензивирана је сарадња и са Свјетском банком (WB) с којом се остварује сарадња у склопу наведеног четворогодишњег пројекта, а који се реализује уз зајам од Свјетске банке у укупном износу од 29 милиона евра. У 2021. години Федерални завод је доставио све релевантне податке за завршетак овог захтјевног пројекта који је подразумијевао запошљавање 6.000 младих и 15.000 теже запошљивих, мониторинг и редизајнирање мјера активне политике запошљавања, мониторинг тржишта рада, израду индивидуалних планова запошљавања за 30.000 незапослених лица, унапређење оглашавања радних мјеста и процеса посредовања у запошљавању, напредну употребу веб-портала, измјену Правилника о евиденцијама у области запошљавања

Такође, сарадња је остварена и са међународним институцијама као што су Европска тренинг фондација (ЕТФ) и Фондација Хелветас - пројекат Моја будућност, У склопу пројекта „Унапређење истраживања тржишта рада“ финансираног од ЕУ одржан је низ едукација за запосленике јавних служби за запошљавање у вези са организовањем и провођењем истраживања тржишта рада и мониторинга појединих мјера активне политике запошљавања и израђен значајан број извјештаја о овим активностима.

У оквиру регионалног пројекта „Платформа за запошљавање и социјална питања“ (ЕСАП) који реализује Регионални савјет за сарадњу (РЦЦ) припремљена је радионица о активним мјерама запошљавања, те су проведене припремне активности за провођење Benchlearning-а у 2022. години, припремљен је и извјештај о утицају Ковид-19 на тржиште рада.

У оквиру пројекта Европске уније „Образовање за запошљавање у БиХ“, компонента 1. – „Прелазак образовања на посао“, Федерални завод за запошљавање учествује у развоју Стратегије „Каријерне оријентације у оквиру цјеложивотног учења“, на нивоу надлежних институција, а у складу са политиком цјеложивотне каријерне оријентације Европске уније

Путем Канцеларије за европске интеграције Владе Федерације БиХ активно се партиципирало у раду релевантних пододбора у склопу процеса извјештавања о реализованим активностима везаним за испуњавање постављених услова за област тржишта рада.

Континуирано је остваривана сарадња са надлежним институцијама за запошљавање: Агенцијом за рад и запошљавање Босне и Херцеговине,

Заводом за запошљавање Републике Српске и Заводом за запошљавање Брчко Дистрикта БиХ.

Остварена је и сарадња са јавним универзитетима у Федерацији БиХ, кантоналним министарствима образовања и министарствима за питања бораца одбрамбено-ослободилачког рата, а дата је подршка великом броју активности, које реализују различите невладине организације а које су у вези са тржиштем рада.

Настављена је успјешна сарадња са Гендер центром Федерације БиХ, те је Федерални завод у потпуности извршавао предвиђене активности у вези са реализацијом задатака из Акционог плана превенције и борбе против насиља у породици.

14. ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОДАТАКА И ЗАКЉУЧНА ЗАПАЖАЊА

У 2021. години просјечан број запослених у Федерацији БиХ је износио 525.397 радника, што је смањење за 5.235 радника (1%) у односу на 2020, а просјечан број незапослених у 2021. години био је 311.679 и у односу на просјек 2020. године већи је за 9.902 (3,1%). Такође, у 2021. години са евиденција служби за запошљавање у Федерацији БиХ запослено је 89.115 лица, а на евиденцију незапослених по престанку радног односа пријавило се 75.933 лица.

Средства остварена уплатом доприноса за осигурање за случај незапослености која су на располагању кантоналним службама за запошљавање нису била довољна за остваривање материјалне и социјалне сигурности незапослених лица (новчана накнада, здравствено осигурање и пензијско-инвалидско осигурање незапослених лица) и покривање административних трошкова. Обавезе служби за запошљавање по основу материјалне и социјалне сигурности незапослених лица у 2021. години су износиле:

- за новчану накнаду 59.007.308 КМ (за просјечно мјесечно 11.967 незапослених лица);
- за здравствено осигурање 22.173.245 КМ (за просјечно мјесечно 217.777 незапослених лица) и
- за пензијско-инвалидско осигурање 2.383.390 КМ (за просјечно мјесечно 404 незапослене особе).

Стога је Федерални завод, у складу са законским приоритетима расположивим финансијским средствима, након одобрења Федералног министарства рада и социјалне политике, извршио уплату недостајућих средстава за седам (7) кантоналних служби за запошљавање у износу од 7.709.840 КМ, што је за 11.000.739 КМ мање него у 2020. години, што указује на поправљање прилика на тржишту рада.

Такође, обезбијеђена су средства за реализацију мјера и програма активне политике запошљавања започетих у претходном периоду, а сразмјерно расположивим финансијским средствима Федералног завода, у 2021. години створене су претпоставке за имплементацију нових мјера:

- Програм суфинансирања запошљавања 2021

- Твоја прилика 2021 - Прво радно искуство за млада незапослена лица доби до 30 година (253 лица)
- Твоја прилика 2021 – суфинансирање запошљавања лица с радним искуством доби до 35 година (96 лица)
- Запошљавање жена 2021 (517 лица)
- Прилика за све 2021 (1.435 лица)
- Допринос 500 2021 (12 лица)
- Запошљавање демобилисаних бранилаца 2021 (20 лица)
- Периодично/сезонско запошљавање 2021 (322 лица)
- Нова прилика 2021 (297 лица)
- Јавни радови 2021 (15 лица)
- Помоћ потребним 2021 (6 лица)
- Тражим послодавца 2021 (780 лица)
- Служба у сарадњи с послодавцима 2021 (1.388 лица запослено/ 16 лица укључено у процес обуке)
- Програм суфинансирања самозапошљавања Старт-ап 2021
 - Предузетништво за младе 2021 (335 лица)
 - Предузетништво за жене 2021 (272 лица)
 - Предузетништво за све 2021 (572 лица)
 - Предузетништво за демобилисане браниоце 2021 (54 лица)
 - Друга прилика 2021 (347 лица)
- Програм Обука и рад 2021 (158 лица укључено у обуку)

Закључени су и уговори о суфинансирању заједничких пројеката са другим организацијама и институцијама којима је омогућено запошљавање 464 лица и обука 104 лица.

По основу Програма кредитних пласмана за подршку запошљавању и одржавању запослености из средстава Федералног завода за запошљавање који се реализује путем Развојне банка Федерације Босне и Херцеговине, омогућено је задржавање 150 радника у радном односу и запошљавања нових пет (5) радника.

Поред тога, програмима и мјерама служби за запошљавање Тузланског, Средњобосанског, Херцеговачко-неретванског и Кантона Сарајево, које реализују својим средствима или средствима кантоналних влада у 2021. години, омогућено је оспособљавање, запошљавање и самозапошљавање 1.067 лица.

У склопу активности везаних за активацију незапослених лица, њихово профилисање и савјетовање, на подручју Федерације БиХ у 2021. години, индивидуалним савјетовањем је обухваћено 52.614 лица. Израдом индивидуалних планова за запошљавање обухваћене су 67.833 лица.

У 2021. години забиљежена је стабилизација стања, као и позитивна кретања трендова на тржишту рада, које је потребно наставити кроз снажну системску подршку и креирање адекватног пословног амбијента и олакшавање пословања, отварање радних мјеста, те повећање продуктивности и конкурентности радне снаге.

Предсједник
Управног одбора

Амир Шабачкић

Број: 01/1-45- 839-1/22
Датум: 26.4.2022. године

На основу члана 19. став (4) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине на 317. сједници одржаној 02.06.2022. године,
доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Прихвата се Извјештај о раду Федералног завода за запошљавање за 2021. годину, број: 01/1-45-839-1/21 од 26.04.2022. године.
2. Извјештај из тачке 1. овог закључка упутиће се Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, ради разматрања.
3. Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

В. број: 799/2022
02.06.2022. године
Сарајево

ПРЕМИЈЕР
Фадил Новалић